

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Budgetöversikt 2022

Översikt över statsbudgeten, januari 2022

Finanspolitiken

Finansministeriets publikationer 2022:2

Finansministeriets publikationer 2022:2

Budgetöversikt 2022

Översikt över statsbudgeten,
januari 2022

Finansministeriet Helsingfors 2022

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Finansministeriet

CC BY-NC-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-367-898-9

ISSN pdf: 1797-9714

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsingfors 2022 Finland

Budgetöversikt 2022

Översikt över statsbudgeten, januari 2022

Finansministeriets publikationer 2022:2		Tema	Finanspolitiken
Utgivare	Finansministeriet		
Utarbetad av	Finansministeriet, budgetavdelningen		
Språk	svenska	Sidantal	49

Referat

I denna publikation granskas budgeten för 2022, som riksdagen godkände i december. Avsikten är att ge en kort beskrivning av centrala teman i statsbudgeten för 2022. Budgeten baserar sig på en oberoende ekonomisk prognos från finansministeriets ekonomiska avdelning, och den presenteras i den Ekonomiska översikten.

År 2021 beräknas bruttonationalprodukten (BNP) öka med 3,4 procent. På grund av den accelererade coronaviruspandemin och restriktionerna blir tillväxten vid årsskiftet långsammare än beräknat, men BNP fortsätter att öka med 3 procent 2022. Den ekonomiska återhämtningen fortsätter och tillväxten ökar 2022 framför allt inom de branscher där produktionen ännu inte nått upp till nivån före pandemin, till exempel inom hotell- och restaurangverksamheten.

Underskottet i de offentliga finanserna, som blivit stort till följd av coronavirusläget, minskar snabbt under de närmaste åren. De offentliga finanserna stärks till följd av den snabba ekonomiska tillväxten och det faktum att de stödåtgärder som det beslutats om på grund av coronaviruspandemin minskar. Efter den snabba konjunkturuppgången uppvisar de offentliga finanserna dock fortfarande ett underskott. Inom de offentliga finanserna råder en strukturell obalans mellan utgifter och inkomster.

Anslagen i budgeten för 2022 uppgår till 64,9 miljarder euro. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på cirka 7 miljarder euro. Utgiftsnivån sjunker med 0,3 miljarder euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2021 framför allt därför att de utgifter som hänförs sig till coronavirusläget minskar. På motsvarande sätt höjs utgiftsnivån av lagstadgade och avtalsbaserade indexhöjningar, ändringskostnaderna för reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet, avgifter till Europeiska unionen och den ändrade tidsmässiga förändringen av finansieringen för välfärdsområdena.

Nyckelord ekonomisk politik, statsbudgeten, budgeten, budgetering, statsfinanserna

ISBN PDF 978-952-367-898-9 **ISSN PDF** 1797-9714

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-898-9>

Budjettikatsaus 2022

Katsaus valtion talousarvioon, tammikuu 2022

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:2		Teema	Talouspolitiikka
Julkaisija	Valtiovarainministeriö		
Yhteisötekijä	Budjettiosasto, Valtiovarainministeriö		
Kieli	ruotsi	Sivumäärä	49

Tiivistelmä

Tässä julkaisussa tarkastellaan vuoden 2022 talousarviota, jonka eduskunta hyväksyi joulukuussa. Tarkoituksena on tarjota tiivis kuvaus valtion budjetin keskeisistä teemoista vuonna 2022. Talousarvio pohjautuu valtiovarainministeriön kansantalousosaston riippumattomaan talousennusteeseen, joka esitellään Taloudellisessa katsauksessa.

Vuonna 2021 bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan 3,4 prosenttia. Koronaviruspandemian kiihtymisen ja rajoitustoimien vuoksi kasvu jää vuodenvaihteessa aiemmin arvioitua hitaammaksi, mutta BKT kasvaa edelleen 3,0 prosenttia vuonna 2022. Talouden elpyminen jatkuu ja kasvu kiihtyy vuonna 2022 varsinkin niillä toimialoilla, joilla tuotanto ei ole vielä saavuttanut pandemiaa edeltävää tasoaan, kuten esimerkiksi majoitus- ja ravitsemustoiminnassa.

Koronavirustilanteen myötä isoksi kasvanut julkisen talouden alijäämä pienenee vauhdikkaasti lähivuosina. Ripeä talouskasvu ja koronaviruspandemian vuoksi päätettyjen tukitoimien vähentyminen vahvistavat julkista taloutta. Julkinen talous jää kuitenkin ripeän suhdannepyrähdyksen jälkeen yhä alijäämäiseksi. Julkisessa taloudessa vallitsee rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino.

Vuoden 2022 talousarvion määrärahat ovat 64,9 mrd. euroa. Valtion budjettitalouden alijäämäksi ennakoitaan noin 7 mrd. euroa. Menotaso laskee vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon verrattuna 0,3 mrd. eurolla erityisesti koronavirustilanteeseen liittyvien menojen laskun myötä. Vastaavasti menotaso nostavat laki- ja sopimusperusteiset indeksikorotukset, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen muutuskustannukset, maksut Euroopan unionille sekä hyvinvointialueiden rahoituksen ajoitusmuutos.

Asiasanat talouspolitiikka, valtion talousarvio, budjetti, budjetointi, valtiontalous

ISBN PDF 978-952-367-898-9 **ISSN PDF** 1797-9714

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-898-9>

Budget Review 2022

Review on central government budget, January 2022

Publications of the Ministry of Finance 2022:2		Subject	Economic Policy
Publisher	Ministry of Finance		
Group author	Ministry of Finance, Budget Department		
Language	Swedish	Pages	49

Abstract

The publication examines the 2022 Budget, which was adopted by Parliament in December. The aim is to provide a concise description of the central themes of the 2022 Budget. The budget is based on an independent economic forecast produced by the Economics Department at the Ministry of Finance, which is presented in the Economic Survey.

In 2021, the gross domestic product (GDP) is expected to grow by 3.4 per cent. Due to the acceleration of the coronavirus pandemic and related restrictive measures, this growth will remain slower than previously estimated at the turn of the year, but GDP will continue to grow by 3.0% in 2022. Economic recovery will continue and growth will accelerate in 2022, especially in those sectors where production has not yet returned to its pre-pandemic level, such as accommodation and catering services.

The general government deficit, which was increased substantially as a result of the coronavirus situation, will rapidly decline in the next few years. The rapid economic growth and the end of the support measures prompted by the coronavirus pandemic will strengthen general government finances. However, general government finances will still remain in deficit after a short period of economic upturn. There is a structural imbalance between expenditure and revenue in general government finances.

The appropriations in the budget for 2022 amount to EUR 64.9 billion. The central government on-budget deficit is predicted to amount to EUR 7 billion. Compared to the actual 2021 budget, the expenditure will decrease by EUR 0.3 billion, particularly as a result of a decline in expenditure related to the coronavirus outbreak. Meanwhile, the expenditure will be increased by statutory and contractual index increases, the transition costs resulting from the reform of healthcare and social welfare and rescue services, payments to the European Union and a change in the timing of the funding for the wellbeing services counties.

Keywords economic policy, central government budget, budget, budgeting, central government finances

ISBN PDF	978-952-367-898-9	ISSN PDF	1797-9714
-----------------	-------------------	-----------------	-----------

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-898-9>

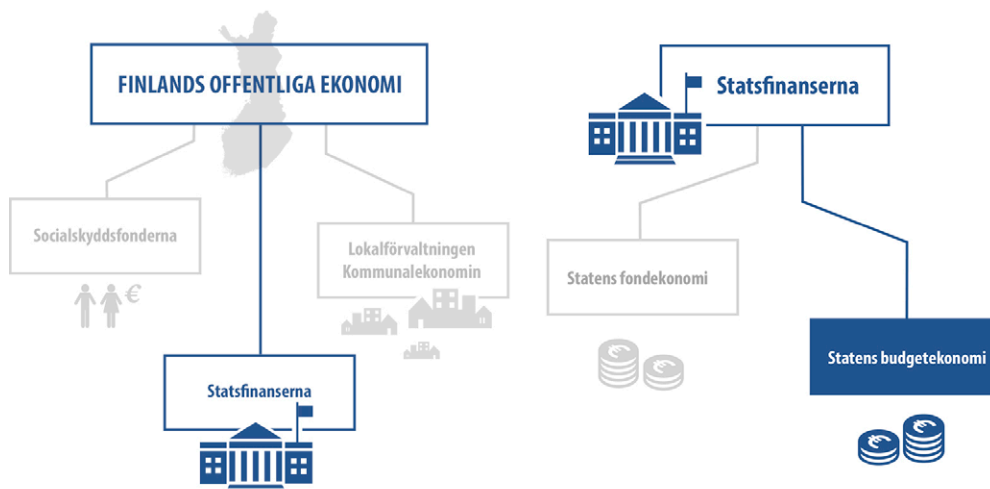
Innehåll

1	Inledning	7
2	De ekonomiska utsikterna	9
	2.1 Realekonomin	9
	2.2 Den offentliga ekonomin.....	10
3	Regeringens finanspolitiska linje	14
4	Statsbudgeten 2022	20
	4.1 Inkomster, utgifter, underskott och skuld	20
	4.2 Plock ur skatte- och anslagsbesluten i budgeten för 2022.....	26
	4.3 Den kommunala ekonomin	39
	4.4 Sammanfattning av Finlands återhämtnings- och resiliensplan i budgeten för 2022	41
5	Pilottestning av barnbudgetering	45
6	Sammanfattning	48

1 Inledning

Finlands offentliga ekonomi består av staten, lokalförvaltningen och socialskyddsfonderna. Statsfinanserna omfattar statens budgetekonomi och statens fondeekonomi. Hur statens budgetekonomi placeras sig i statsfinanserna och Finlands offentliga ekonomi åskådliggörs i figur 1. Denna publikation koncentrerar sig främst på statens budgetekonomi. Föremål för granskningen är budgeten för 2022, som riksdagen godkände i december. Syftet är att med hjälp av figurer och tabeller ge en kort beskrivning av centrala teman i statsbudgeteten samt att leda läsaren att närmare granska dessa teman under länkarna till respektive webbsidor. Budgeteten baserar sig på oberoende ekonomiska prognoser från finansministeriets ekonomiska avdelning, och den presenteras i den ekonomiska översikten.

Figur 1. Statsfinanserna som en del av den offentliga ekonomin och statsbudgeteten som en del av statsekonomin Källa: tutkibudjettia.fi (översättning)

Högsta beslutanderätt om användningen av de statliga medlen utövas i Finland av riksdagen, som i regel utövar makt på två sätt: genom att stifta lagar och genom att godkänna statsbudgeteten. Merparten av innehållet i budgeteten är reglerat enligt lag och beslutet om budgeteten föregås ofta av lagändringar. Riksdagen godkänner budgeteten för följande budgetår före utgången av det föregående budgetåret.

Statsbudgeten är en plan för statsfinanserna och statens finansförvaltning, och denna plan baserar sig på den plan för de offentliga finanserna som utarbetats under våren samt i regeringsprogrammet. I praktiken omfattar statsbudgeten en bedömning av beloppet av statens inkomster och utgifter under det kommande året och av hur de ska fördelas. I budgetmanglingen förhandlar regeringen om budgetpropositionen.

I regeringsprogrammet fastställs regeringens finanspolitiska riktlinjer, enligt vilka budgeten upprättas. I början av valperioden beslutar regeringen dessutom om valperiodens ram, det vill säga statens utgiftstak, samt om reglerna för ramförfarandet. Ramen fastställer samtidigt linjen för utgifterna under hela den fyraåriga valperioden. I planen för de offentliga finanserna justerar regeringen årligen, i allmänhet i april, anslagen för de olika förvaltningsområdena i ramen samt uppdaterar ramen så att den motsvarar de strukturella ändringarna i kostnadsnivån, priserna och strukturella ändringarna i ramutgifterna. Mer information finns på <http://vm.fi/sv/ramarna-for-statsfinanserna>.

Slutsumman för budgeten för 2022 är 64,9 miljarder euro. Huvuddelen av anslagen används till den sociala tryggheten. Inkomsterna samlas in främst i form av skatter som baserar sig på omsättning, såsom mervärdesskatt, och inkomstskatter, såsom skatt på förvärvs- och kapitalinkomster. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på 7 miljarder euro och det budgeterade anslaget för statsskulden är cirka 136 miljarder euro.

Följande avsnitt innehåller en översikt över de ekonomiska utsikterna med fokus på real ekonomin och den offentliga ekonomin. I avsnitt 3 behandlas regeringens finanspolitiska mål och hur de uppnåts. I avsnitt 4 behandlas statsbudgeten, underskottet och skulden. Även den kommunala ekonomin behandlas med utgångspunkt i statens budgetekonomi. I avsnitt 5 behandlas pilottestet av barnbudgetering i budgeten för 2022 och i avsnitt 6 görs ett sammandrag.

2 De ekonomiska utsikterna

I finansministeriets ekonomiska översikt behandlas utsikterna för den nationella och internationella ekonomin samt den ekonomiska politiken och den offentliga ekonomin.

2.1 Realekonomin

År 2021 beräknas bruttonationalprodukten (BNP) öka med 3,4 procent. På grund av den accelererande coronapandemin och restriktionerna blir tillväxten vid årsskiftet långsammare än beräknat, men BNP fortsätter att öka med 3,0 procent 2022. Den ekonomiska återhämtningen fortsätter och tillväxten ökar 2022, framför allt inom de branscher där produktionen ännu inte nått upp till nivån före pandemin, exempelvis hotell- och restaurangbranschen.

Den höga nivån på sparandet och konsumenternas positiva förväntningar har skapat förutsättningar för en snabb ökning av den privata konsumtionen. Den privata konsumtionen fortsätter att öka 2022, och även de privata investeringarnas tillväxt är snabb. Finansieringen från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF) påskyndar privata investeringar och särskilt investeringarna i forskning och utveckling förväntas dra nytta av dem. Investeringsutsikterna är goda även för den finländska industrin. Exportökningen kommer fortfarande att vara stark 2022 tack vare tillväxten inom världsekonomin. Återhämtningen inom exporten av tjänster påskyndar exporttillväxten ytterligare.

Den ekonomiska tillväxten upprätthåller efterfrågan på arbetskraft, och den kan också tillgodoses på kort sikt eftersom arbetslösheten fortfarande är hög och regeringen vidtar åtgärder för att öka utbudet av arbetskraft. Sysselsättningen beräknas öka 2022 med 1,5 procent och sysselsättningsgraden beräknas öka till drygt 74 procent 2024.

Inflationen ökar till 2,6 procent 2022 mätt enligt det nationella konsumentpriset. Bakgrunden till detta är energipriset, som håller inflationen uppe kring årsskiftet men som successivt avtar under 2022. Inflationsökningen blir sannolikt tillfällig. I Finland avtar inflationen till 1,8 procent 2023–2024.

Tillväxtutsikterna för världsekonomin försämras av den utdragna pandemin, störningar i logistikkedjorna och den snabbt tilltagande inflationen. Bakom den accelererande

konsumentprisinflationen ligger bl.a. störningar i leveranskedjorna och stigande energipriser. Inflationstrycket beräknas i stor utsträckning avta under 2022.

Tabell 1. Samhällsekonomin utveckling 2019–2022

Prognos, december 2021	2019*	2020*	2021**	2022**
BNP:s värde, md euro	240,1	236,2	248,6	262,4
BNP, volymförändring, %	1,3	-2,9	3,4	3,0
Arbetslöshetsgrad, %	6,7	7,7	7,6	6,7
Sysselsättningsgrad, %	71,6	70,7	72,4	73,5
Konsumentprisindex, förändrings-%	1,0	0,3	2,2	2,6
Lång ränta, 10 år, %	0,1	-0,2	-0,1	0,0

* Preliminär uppgift

** Prognos

2.2 Den offentliga ekonomin

Underskottet i den offentliga ekonomin har blivit stort till följd av coronaviruspandemin men kommer att minska med fart under de närmaste åren. Den snabba ekonomiska tillväxten och det faktum att de stödåtgärder som det beslutats om på grund av coronavirussituationen avtar kommer att stärka de offentliga finanserna. Efter en brant konjunkturuppgång uppvisar de offentliga finanserna dock fortfarande ett underskott. Det råder en strukturell obalans mellan utgifter och inkomster inom den offentliga ekonomin.

Den offentliga skulden i förhållande till bruttonationalprodukten ökade under coronapandemin till en 10 procentenheter högre nivå än före krisen. Ökningen i skuldkvoten dämpas i år och fortsätter att peka nedåt nästa år. En stark tillväxt av bruttonationalprodukten har en gynnsam inverkan på skuldkvotens utveckling. I den offentliga skulden har man också beaktat den justerade bedömningen av finansieringen av HX-projektet. På grund av justeringen är behovet av upplåning 2021 och 2022 mindre än beräknat. På medellång sikt börjar skuldkvoten återigen öka. Den offentliga skuldkvoten förblir på en betydligt högre nivå än före coronapandemin, vilket ökar riskerna för den offentliga ekonomin.

Statsförvaltningen har burit den största delen av kostnaderna för de stödåtgärder som det beslutats om på grund av coronavirussituationen. Av de undersektorer som ingår i den offentliga ekonomin visar statsförvaltningen det största underskottet. Statsförvaltningens

underskott minskar 2022 tack vare den ekonomiska tillväxten och de stödåtgärder som upphör.

Lokalförvaltningens finansiella ställning kommer åter att uppvisa ett underskott efter att tillfälligt varit i balans. År 2023 förändras strukturen för de offentliga samfunden i Finland när ansvaret för organiseringen av social- och hälsovården och räddningsväsendet överförs från kommunerna till välfärdsområdena. Detta lättar på det strukturella utgiftstryck som kommunerna har på grund av befolkningens stigande medelålder. Välfärdsområdena inleder sin verksamhet med ett svagt underskott. Underskottet beror på omfattande investeringar.

Arbetspensionsanstaltens finansiella ställning förbättras på grund av den starka utvecklingen av avgiftsinkomsterna till följd av den förbättrade sysselsättningen samt på grund av avgiftshöjningen inom den privata sektorn, som kompenserar avgiftssänkningen 2020. Överskottet är under de kommande åren dock rätt måttligt, eftersom pensionsutgifterna fortsätter att öka och den mycket låga räntenivån bromsar upp ökningen av arbetspensionsanstaltens kapitalinkomster. Situationen för de övriga socialskyddsfonderna underlättas av att arbetslösheten minskar.

Tabell 2. Den offentliga ekonomins centrala nyckeltal enligt nationalräkenskaperna, % av BNP

Prognos december 2021, % av BNP	2019	2020*	2021**	2022**
Skatter och socialskyddsavgifter	42,2	42,1	43,5	42,0
Offentliga samfunds utgifter	53,2	57,3	55,9	53,7
Offentliga samfunds nettokreditgivning	-0,9	-5,5	-2,8	-2,1
• Statsförvaltningen	-1,1	-5,5	-3,3	-2,5
• Lokalförvaltningen	-1,2	0,0	-0,2	-0,7
• Arbetspensionsanstalterna	1,1	0,1	0,8	1,0
• Övriga socialskyddsfonder	0,3	-0,1	0,0	0,1
Offentliga samfunds bruttoskuld	59,5	69,5	67,7	67,1
Statsskulden ¹⁾	44,3	52,9	51,8	51,3

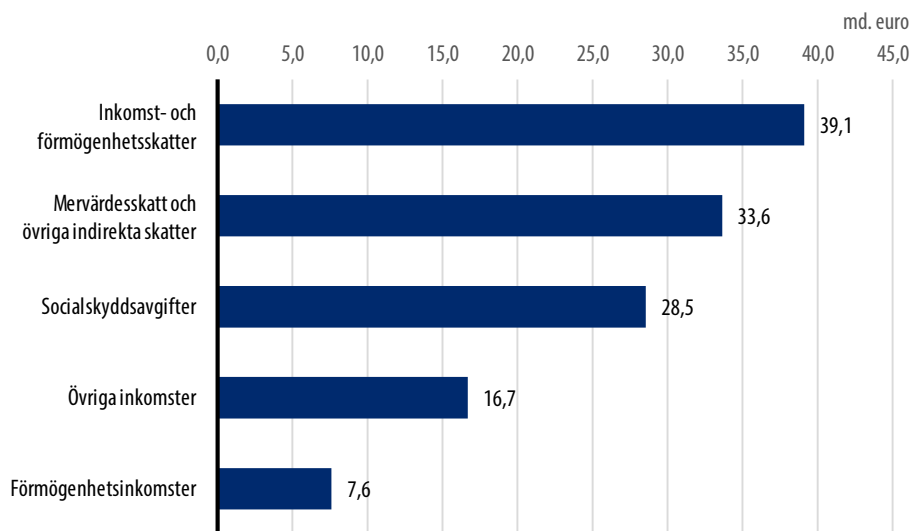
* Preliminär uppgift

** Prognos

1) FM:s ekonomiska avdelnings prognos om statsskulden avviker från det budgeterade bl.a. på grund av att inkomstprognoserna uppdaterats

Utöver i de ekonomiska konjunkturerna återspeglas den offentliga ekonomins strukturer i de belopp som flutit in hos de offentliga samfunden och i fördelningen av utgifterna. Av figur 2 framgår det att merparten av de offentliga samfundens inkomster 2019 togs ut som inkomst- och förmögenhetsskatt samt indirekta skatter.

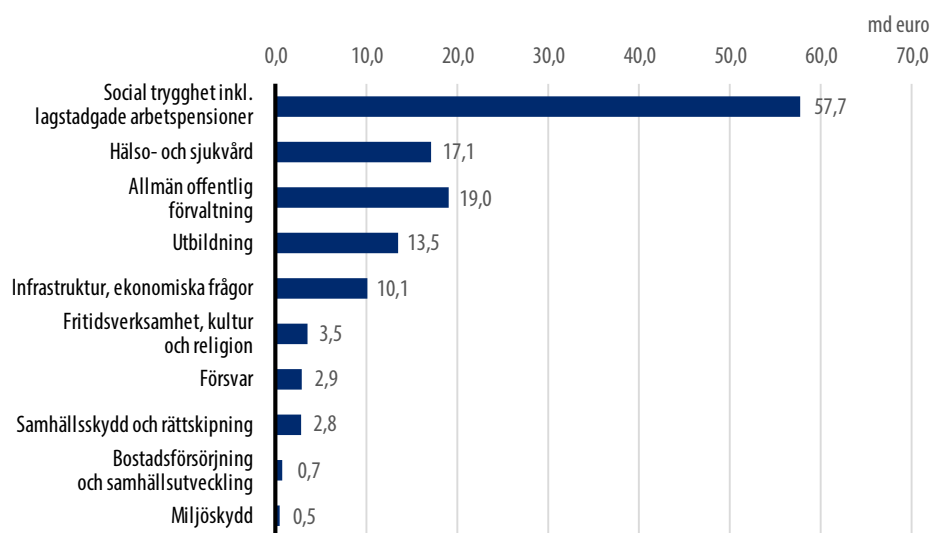
Figur 2. De offentliga samfundens inkomster år 2019, md euro. Källa: Statistikcentralen

Merparten av de offentliga samfundens utgifter utgörs av utgifterna för förmåner som hör till den sociala tryggheten, vilket framgår av figur 3. Sådana utgifter är bland annat pensioner, arbetslöshetsförmåner och familjeförmåner samt stöden för sjukdomstid, stöden för boende och stöd som förebygger social utslagning.

Figur 3. De offentliga samfundens utgifter enligt användningsändamål (COFOG) år 2019, md euro.

Källa: Statistikcentralen, nationalräkenskaperna

3 Regeringens finanspolitiska linje

Statsminister Sanna Marins regering driver en aktiv och ansvarsfull finanspolitik som dimensioneras enligt konjunkturläget. Finanspolitiken var kraftigt stimulerande under konjunkturedgången. Regeringen fattade beslut om omfattande åtgärder genom vilka arbetsplatser och människors utkomst tryggades och företagens ekonomiska situation underlättades i svårigheterna till följd av coronavirussituationen.

Åtgärderna enligt regeringsprogrammet (de bestående tilläggsåtgärder och de så kallade framtidsinvesteringarna), en ram för ibruktage av den så kallade mekanismen för exceptionella konjunkturförhållanden för åren 2021–2022, höjningen av nivån på statens utgiftsram som regeringen fattade beslut om vid halvtidsöverläggningen samt genomförandet av Finlands program för hållbar tillväxt driver den ekonomiska aktiviteten också under andra hälften av valperioden.

Den finanspolitiska linjen är uppbyggd så att statsfinansernas utgiftsram sjunker gradvis mot slutet av valperioden från den exceptionellt höga nivån åren 2020–2021 och fortsätter att sjunka även efter valperiodens slut. Som en del av besluten våren 2021 beslöt regeringen att höja ramnivån åren 2022–2023 samt reserveringen för 2021 för finanspolitiskt obligatoriska utgiftsbehov av engångsnatur till följd av coronavirussituationen. Å andra sidan fattades beslut om att permanent omfördela 370 miljoner euro av ramutgifterna från och med 2023.

Mål och regler för finanspolitiken

Regeringen har som mål att stoppa ökningen i skuldkvoten inom den offentliga ekonomin före mitten av 2020-talet.

EU-lagstiftningen lägger referensvärdena på 3 procent för underskottet i de offentliga finanserna och 60 procent för skulderna i förhållande till bruttonationalprodukten. Dessutom sätts i enlighet med EU-lagstiftningen och den inhemska lagstiftningen ut ett medelfristigt mål för det strukturella saldot i de offentliga finanserna.

Statsrådet ställde hösten 2019 upp ett medelfristigt mål på -0,5 procent i förhållande till BNP för det strukturella saldot i de offentliga finanserna. Det här är den miniminivå som

Finland har förbundit sig till i det finanspolitiska avtalet. I planen för de offentliga finanserna har det även satts upp fleråriga mål för saldot i de offentliga finanserna, utgifterna i de offentliga finanserna och den offentliga sektorns skuld så att de är förenliga med uppnåendet av det medelfristiga målet och det balansmål för de offentliga finanserna som uppställts i regeringsprogrammet.

Den 20 mars 2020 gav Europeiska kommissionen ett meddelande där en allmän undantagsklausul i stabilitets- och tillväxtpakten aktiverades baserat på den allvarliga konjunkturnedgången inom hela EU-området på grund av coronavirussituationen och på behovet att åtgärda läget med en tillräckligt stor offentlig insats. Medlemsstaterna har i sitt gemensamma yttrande den 23 mars 2020 understött att klausulen tas i bruk. På grundval av den generella undantagsklausulen kan medlemsstaterna tillfälligt avvika från anpassningsbanan mot det medelfristiga målet för den offentliga ekonomin förutsatt att det inte äventyrar hållbarheten hos den offentliga ekonomin på medelfristig sikt.

Kommissionen offentliggjorde den 3 mars 2021 meddelandet "Ett år efter utbrottet av covid-19: finanspolitiska insatser", där kommissionen redogjorde för under vilka omständigheter den kan föreslå att den allmänna undantagsklausulen avaktiveras. Enligt kommissionen är nivån på den ekonomiska aktiviteten i EU eller euroområdet jämfört med förkrisnivåerna det viktigaste kvantitativa kriteriet vid en bedömning av en fortsättning för undantagsklausulen. Enligt kommissionens vårprognos beräknas den ekonomiska aktiviteten uppgå till samma nivå som föregick krisen under det fjärde kvartalet 2021 i hela EU och under det första kvartalet 2022 i euroområdet. Utgående från denna prognos uppfylls villkoren för att undantagsklausulen ska fortsätta att gälla 2022 och avaktiveras från och med 2023. Landspecifika situationer beaktas efter att undantagsklausulen har avaktiverats.

Utgiftsram för statsfinanserna

Regeringen har förbundit sig till ramförfarandet för statsfinanserna, som begränsar beloppet av de utgifter som kan budgeteras i statsbudgeten. Med hjälp av utgiftsregeln garanteras en utgiftspolitik inom statsfinanserna som är ansvarsfull och långsiktig och främjar ekonomisk stabilitet. Åtgärder enligt regeringsprogrammet samt övriga åtgärder genomförs i den utsträckning det är möjligt inom ramen.

Regeringen konstaterade på våren 2021 som en del av besluten vid halvtidsöverläggningen att helhetsbilden av Finlands ekonomi och de finanspolitiska behoven bland annat till följd av coronavirusläget avviker betydligt från situationen hösten 2019 när ramen för valperioden fastställdes. När det gäller ramen för valperioden befann sig regeringen i en situation där spelrummet inom ramen inte möjliggör oförutsedda ändringar i utgifterna och inte heller att alla reformer som regeringen anser nödvändiga kan genomföras. Därför

beslöt regeringen i samband med de beslut som den fattat vid halvtidsöverläggningen att höja ramen för valperioden under 2022 och 2023. Ramnivån höjdes med 900 miljoner euro för 2022 och med 500 miljoner euro för 2023. I samband med den tredje tilläggsbudgeten för 2021 höjdes dessutom reserveringen för 2021 för utgifter av engångsnatur till följd av coronavirussituationen med 1,35 miljarder euro till 1,85 miljarder euro.

Den mekanism för exceptionella konjunkturlägen som ingår i rambestämmelsen enligt regeringsprogrammet har också aktiverats för åren 2021 och 2022 och gör det möjligt att rikta 500 miljoner euro per år till utgifter av engångsnatur. Enligt regeringens riktlinjer täcks de så kallade direkta kostnaderna för hälsosäkerhet i samband med coronaviruspandemin (som utgifterna för testning och vaccination) som utgifter utanför ramen under åren 2021–2023.

Finanspolitiska åtgärder och färdplanen för hållbarhet i de offentliga finanserna

I färdplanen för hållbarhet har som de viktigaste åtgärdshelheterna för att stärka hållbarheten i den offentliga ekonomin angetts:

- åtgärder för att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten
- åtgärder för att stärka förutsättningarna för ekonomisk tillväxt
- åtgärder för att öka produktiviteten inom den offentliga förvaltningen och öka kostnadseffektiviteten
- social- och hälsovårdsreformen.

Regeringen följer upp hur åtgärderna i enlighet med färdplanen för hållbarhet framskrider och förbereder beslut om åtgärdshelheterna till ramförhandlingarna våren 2022. Beredningens framskridande följdes upp under ledning av ordförandena för regeringsgrupperna under 2021 och uppföljningen fortsätter under början av 2022.

Om de strukturella reformer som bereds och de reformer som stimulerar tillväxten inte räcker till för att stärka den offentliga ekonomin i eftersträvd omfattning, har regeringen förbundit sig till att vidta nya åtgärder eller ty sig till åtgärder som snabbt även påverkar de offentliga inkomsterna och utgifterna.

Regeringen fattade redan innan halvtidsöverläggningen våren 2021 beslut om åtgärder som stärker den strukturella sysselsättningen och som enligt finansministeriets bedömning ökar antalet sysselsatta med cirka 31 000–33 000 personer fram till 2029. Till de viktigaste enskilda åtgärderna hör utvidgningen av läroplikten, slopandet av tilläggsdagarna inom utkomstskyddet för arbetslösa samt införandet av en nordisk arbetskraftsmodell, sänkta avgifter för småbarnspedagogik, kommunförsöken för främjande av sysselsättningen, reformen av systemet med lönesubvention och åtgärder som stärker partiellt

arbetsföras sysselsättning. Bedömt enligt nivån 2029 stärker sysselsättningsåtgärderna enligt finansministeriets bedömning de offentliga finanserna med 300 miljoner euro, när även kostnaderna för sysselsättningsåtgärderna beaktas.

Vid halvtidsöverläggningen våren 2021 beslöt regeringen dessutom om åtgärder, som syftar till 40 000–44 500 nya sysselsatta. Till de viktigaste åtgärderna hör bland annat en överföring av arbets- och näringsstjänsterna till kommunerna, en finansieringsmodell som skapas i samband med överföringen och som sporrar kommunerna att utveckla sin verksamhet så att den främjar sysselsättningen, en utvidgning av programmet för arbetsförmåga samt en reform av systemet med lönesubvention och en reform av det kontinuerliga lärandet. Enligt finansministeriets preliminära förhandsbedömning stärker åtgärderna den offentliga ekonomin med cirka 150 miljoner euro.

Regeringen har förbundit sig att före regeringsperiodens slut dessutom fatta beslut om sysselsättningsåtgärder som stärker den offentliga ekonomin med 110 miljoner euro. Den ovan nämnda helheten avslutas före den 15 februari 2022.

Dessutom drog regeringen vid budgetförhandlingarna 2021 upp riktlinjer om snabbverkande åtgärder för att förbättra tillgången på och matchningen av kompetent arbetskraft. Bland annat ska arbetskraftsinvandringen göras smidigare och ett skyddat belopp läggas till militärunderstödet. Dessutom höjs inkomstgränsen för studiestödet temporärt för 2022.

Förutsättningarna för den ekonomiska tillväxten stärks genom bestående och temporära ekonomisk-, finans-, närings- och tillväxtpolitiska åtgärder (de bestående utgiftsökningarna och framtidsinvesteringarna av engångskaraktär enligt regeringsprogrammet). Dessutom har man beslutat om temporära åtgärder i syfte att lindra effekterna av coronavirussituationen. På detta sätt har regeringen strävat efter att förhindra att slaget mot ekonomin under coronapandemin har en långvarig försämrande effekt på ekonomins tillväxtpotential.

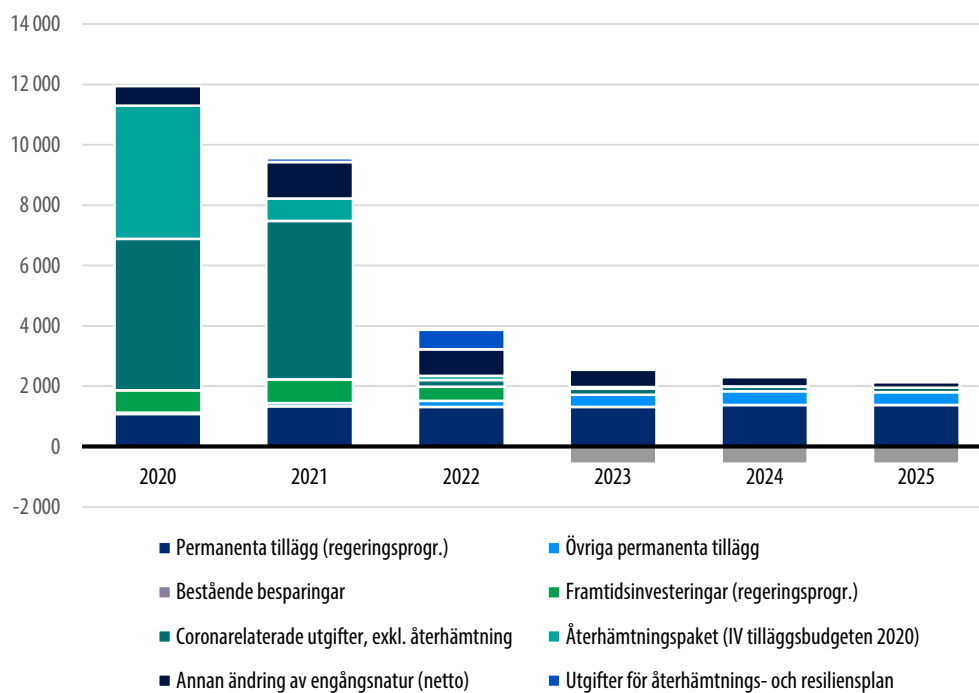
För en bestående stärkning av den offentliga ekonomin genom åtgärder som stöder ekonomisk tillväxt krävs det större kapacitet av ekonomin än för närvarande. Genom sina åtgärder syftar regeringen till att trygga långsiktig finansiering av forskning och utveckling, stärka Finland som investeringsmiljö, öka företagens investeringsförmåga och stärka inhemskt ägandeskap samt säkerställa tillgången på kompetent arbetskraft genom att påskynda arbetskraftsinvandring. Genomförandet av dessa följs särskilt upp i ministerarbetsgruppen för hållbar tillväxt.

Regeringen har som mål att höja Finlands utgifter för forskning och utveckling till 4 procent i förhållande till bruttonationalprodukten fram till 2030 och öka arbetskraftsinvandringen kumulativt med minst 50 000 personer fram till 2030. EU:s återhämtningspaket av

engångsnatur skapar en grund för tillväxtåtgärderna, i synnerhet Finlands program för hållbar tillväxt som genomförs med finansiering från dess stödinstrument för återhämtning och resiliens.

Syftet med åtgärderna som ingår i färdplanen för hållbarhet i de offentliga finanserna och som höjer produktiviteten och kostnadseffektivitet inom den offentliga förvaltningen är att skapa förutsättningar för strategisk utveckling av kostnadseffektiviteten för hela den offentliga sektorn. Syftet är att utveckla serviceprocesserna för social- och hälsovården redan innan organiseringsansvaret för social- och hälsovårdstjänsterna i och med social- och hälsovårdsreformen överförs till välfärdsområdena 2023. En större kostnadseffektivitet och produktivitet inom den offentliga förvaltningen eftersträvas också genom åtgärder som effektiviserar kommunernas och statens lokalförvaltning och upphandlingsfunktion samt genom digitalisering. För beredningen av åtgärderna ansvarar ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård och den politiska ledningsgruppen för reformeringen av den offentliga förvaltningen.

Figur 4. Regeringens beslutsbaserade anslagsökningar och anslagsminskningar efter den tekniska planen för de offentliga finanserna våren 2019, mn euro

År 2022 uppgår regeringens diskretionära utgiftsökningar till sammanlagt cirka 3,8 miljarder euro jämfört med den tekniska planen för de offentliga finanserna för våren 2019, vilket framgår av figur 4. Figuren innehåller också utgifterna för Finlands återhämtnings- och resiliensplan, som finansieras med intäkter från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens. Utan dem uppgår de diskretionära utgiftsökningarna till 3,2 miljarder euro 2022. Diskretionära utgifter som hänför sig till coronavirussituationen är cirka 0,4 miljarder euro 2022, det vill säga betydligt mindre än 2021. För 2021 budgeterades cirka 6 miljarder euro för utgifter i anknytning till coronan.

Enligt regeringsprogrammet är de bestående utgiftsökningarna cirka 1,3 miljarder euro på 2022 års nivå jämfört med den tekniska planen för de offentliga finanserna våren 2019. Satsningar riktas bland annat till social trygghet och social- och hälsovårdstjänster, småbarnspedagogik, utbildning och forskning samt till miljöskydd och klimatpolitiska åtgärder.

Under valperioden genomförs ett framtidsinvesteringsprogram av engångsnatur, som inte längre kommer att öka de offentliga utgifterna 2023. Av denna helhet har cirka 466 miljoner euro reserverats för 2022. Dessutom riktas tilläggsatsningar på drygt 80 miljoner euro från statens bostadsfond år 2022. Framtidsinvesteringsprogrammet löper ut 2022. Den aktieförsäljning som hänför sig till finansieringen av framtidsinvesteringarna antas infalla under åren 2021–2022. Det har ansetts vara struktur- och konjunkturpolitiskt förnuftigt att rikta reserveringar som ursprungligen gjorts för framtidsinvesteringar även till andra objekt än de som är listade i regeringsprogrammet. I sådana fall, finansieras inte utgifterna med kapitalinkomster.

4 Statsbudgeten 2022

Statens inkomster och utgifter granskas brett i avsnitt 4 och 5 i allmänna motiveringen och i detaljmotiveringen till budgetpropositionen (budjetti.vm.fi). Inkomstposterna behandlas enligt avdelning och de uppskattade anslagen enligt förvaltningsområde.

4.1 Inkomster, utgifter, underskott och skuld

Inkomster

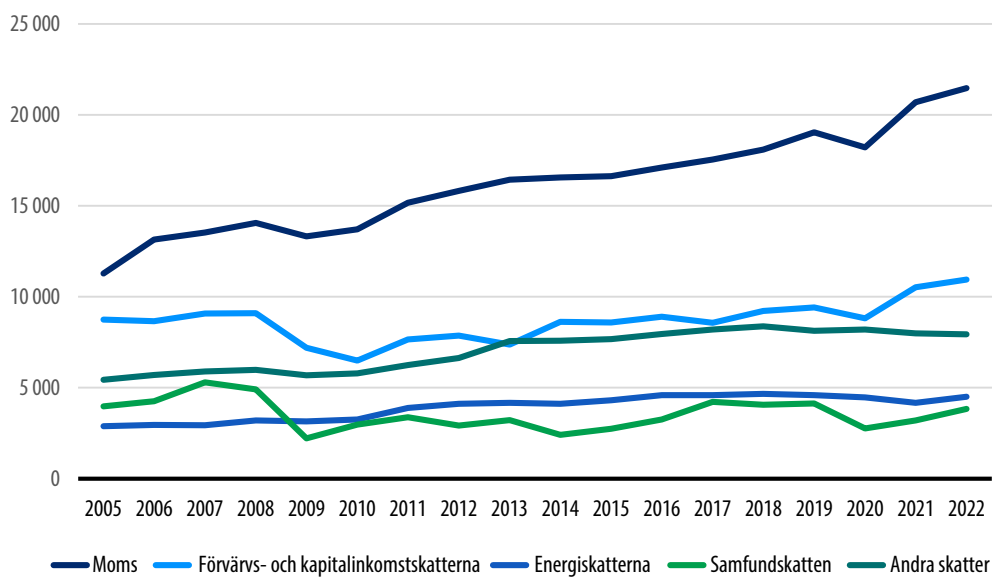
År 2022 uppskattas den statliga budgetekonomins inkomster utan nettouplåning till 57,9 miljarder euro. Andelen för skatter och avgifter av skattenatur är ca 48,7 miljarder euro (84 %). Statens skatteinkomster beräknas öka med cirka 4,5 procent 2022, det vill säga med 2,1 miljarder euro jämfört med det som budgeterats för 2021 (inklusive tilläggsbudgeterna). Jämfört med den ordinarie budgeten för 2021 beräknas statens skatteinkomster öka med cirka 7,7 procent, det vill säga 3,5 miljarder euro.

Av figur 5 framgår utvecklingen av statens skatteinkomster enligt de viktigaste skatteslagen åren 2005–2022. Skatteintäkterna har under de senaste åren ökat måttligt. År 2020 minskade de betydligt på grund av coronaviruspandemins ekonomiska konsekvenser, men börjar öka när den ekonomiska aktiviteten återhämtar sig 2021. En del av skatteintäkterna för åren 2020 och 2021 betalas först under åren 2021 och 2022, eftersom villkoren för betalningsarrangemanget för skatter tillfälligt lättades upp. Effekterna av betalningsarrangemanget beräknas öka statens skatteintäkter för 2022 med totalt 0,3 miljarder euro. Den klart största delen av effekten kommer från betalningsarrangemang i anslutning till mervärdesskatten. Mervärdesskatten utgör statens största enskilda inkomstkälla. Intäkterna från den bestäms långt utgående från utvecklingen av den privata konsumtionen. Avkastningen av samfundsskatten är beroende av företagets resultatutveckling och kraftiga konjunkturväxlingar är karakteristiska för den. Under coronapandemin ökades temporärt kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten. Under 2022 ökar statens intäkter från samfundsskatten inte bara på grund av företagets positiva resultatutveckling utan också på grund av att statens utdelning ökar.

Energiskatteintäkterna utvecklas jämförelsevis svagt, vilket förklaras av den måttliga utvecklingen i skattebaserna, som till exempel konsumtionen av flytande bränslen och

elförbrukningen. Energiskatterna har höjts under granskningsperioden, men å andra sidan har skattebelastningen minskat av att konsumtionen övergått till energiprodukter, som beskattas med en lägre skattenivå.

Figur 5. Statens skatteinkomstutveckling per skatteart 2005–2022, mn euro

Utgifter

Det föreslås att anslagen i budgeten för 2022 är 64,9 miljarder euro, vilket är cirka 0,3 miljarder euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Anslagsnivån är 2,9 miljarder euro lägre än den som budgeterats för 2021 inklusive tilläggsbudgeterna. I tilläggsbudgeten för 2021 riktades en betydande mängd tilläggsanslag för att hantera coronavirusituationen och stimulera ekonomin. Med beaktande av höjningen av prisnivån minskar anslagen för förvaltningsområdena med cirka 1,7 miljarder euro eller 2,5 procent jämfört med den ordinarie budgeten för 2021.

Minskningen i anslagsnivån 2022 jämfört med den ordinarie budgeten för 2021 förklaras av att utgifterna utanför ramen minskar med cirka 2 miljarder euro, medan utgifterna inom ramen på motsvarande sätt ökar med sammanlagt cirka 1,7 miljarder euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2021. Av utgifterna utanför ramen minskar i synnerhet utgifter som hänför sig till coronavirusituationens hälsosäkerhet (-1,6 miljarder euro) och till utvecklingspolitiska investeringar (-0,6 miljarder euro).

Utgiftsnivån jämfört med den ordinarie budgeten för 2021 höjs på motsvarande sätt särskilt av att cirka 0,9 miljarder euro av välfärdsområdenas finansiering för 2023 förfaller till betalning redan i december 2022. Dessutom höjs utgiftsnivån för 2022 av lagstadgade och avtalsbaserade indexförhöjningar (0,6 miljarder euro), ändringskostnaderna för reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet (0,2 miljarder euro) samt ökningen av anslagen som ska betalas till Europeiska unionen (0,2 miljarder euro).

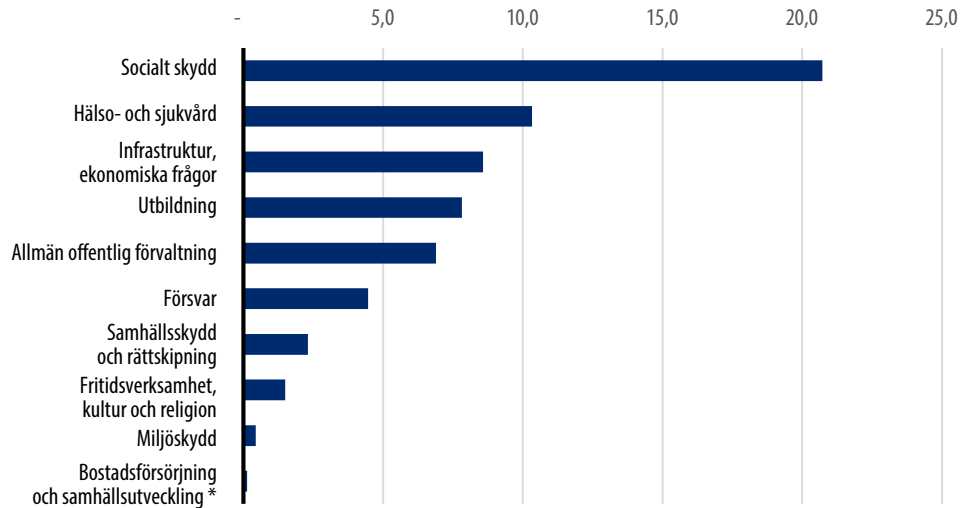
På vilket sätt anslagen det vill säga de statliga utgifterna anvisas till olika användningsändamål beror på politiska beslut, ekonomiska strukturer och konjunkturer. Jämfört med den ordinarie budgeten för 2021 minskar de totala utgifterna för statens budgetekonomi med knappt 0,5 procent. För vissa grupper har dock anslagen ökat.

När utgifterna granskas grupperade enligt den offentliga sektorns uppgift (COFOG) är de största enskilda faktorerna, som förklarar minskningen, de utgifter som anvisas för främjande av den sociala tryggheten och näringslivet.

För näringslivet är de mest betydelsefulla faktorerna som förklarar minskningen regeringens beslut att minska energiskattstödet och föregående års kapitaliseringen av engångsnatur av Finlands Malmförädling Ab. Den allmänna ekonomiska situationen har förbättrats, vilket också ses som en nedgång i de totala utgifterna för den sociala tryggheten. Minskningen i socialskyddsutgifterna förklaras speciellt av minskade utgifter för utkomstskyddet för arbetslösa. Bland socialskyddsutgifterna har utgifterna för pensioner och boendestöd ökat ytterligare från föregående år. Trots ökad statskuld har ränteutgifterna minskat, vilket delvis förklaras av minskade totala utgifter som hänför sig till den allmänna offentliga förvaltningen.

Den största enskilda ökningen i budgetekonomin är satsningen på utbildning, vars utgifter ökar med något mer än 5 procent. Ökningen förklaras bland annat av förlängningen av läropliktsåldern. Försvarsutgifterna ökar med knappt två procent på grund av utgifter som hänför sig till anskaffningen av försvarsmateriel och jaktplan.

Granskat per uppgiftsklass ökar utgifterna för hälso- och sjukvård med 0,4 procent. Kostnaderna för statsunderstödet för social- och hälsovården till följd av coronavirussituationen (bland annat satsningen på testningsteknik och annan testning samt på spårning) har minskat betydligt jämfört med föregående år men å andra sidan ökas utgifterna av kostnader för ändringar som hänför sig till social- och hälsovårdsreformen och kostnader för att inleda verksamheten, inklusive det faktum att halva delbetalningen av den statliga finansieringen för januari 2023 kommer att betalas till välfärdsområdena redan i december 2022. Därför kommer kostnaderna i fråga att hållas nästan oförändrade jämfört med föregående år.

Figur 6. Anslagen i budgeten för 2022 enligt användningsändamål (COFOG), md euro

* Merparten av de utgifter som hänför sig till stödjande av bostadsproduktionen finansieras med medel ur bostadsfonden, som står utanför statsbudgeten. Dessutom ingår de direkta bostadsbidragen i utgifterna för socialt skydd.

En del av de inkomster som ingår i statsbudgeten kommer från Europeiska unionen, men samtidigt betalar finska staten också avgifter till EU. På statsfinansiell nivå uppskattas att Finland kommer att betala cirka 2,7 miljarder euro till EU:s budget och Europeiska utvecklingsfonden 2022. Finlands betalningar ökar med 165 miljoner euro jämfört med budgeten för 2021. Från EU:s budget beräknas inflyta inkomster på cirka 1,6 miljarder euro, varav 355 miljoner euro härrör från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens. Förhållandet mellan EU-inkomster och utgifter i statsfinanserna åskådliggörs i tabell 3.

Tabell 3. Sammandrag av betalningarna mellan staten och EU 2020–2022, mn euro

UTGIFTERNA INOM STATSFINANSENA	Bokslut 2020	Budgeten 2021	Budgeten 2022
Budgetekonomin			
Momsavgiften	306	319	294
Plastikavgiften			69
BNI-avgiften	1 815	2 106	2 242
Finansiering av rabatten till Förenade kungariket	155		
EU-AVGIFTER SAMMANLAGT	2 276	2 425	2 605
Europeiska utvecklingsfonden	71	62	47
Sammanlagt	2 347	2 487	2 652
INKOMSTER INOM STATSFINANSENA			
Budgetekonomin			
Jordbruksstöd	530	537	530
Landsbygdsutveckling	302	420	370
Strukturpolitiskt stöd	210	200	220
Uppbördsprovision för tullar m.m.	35	42	48
Understöd från faciliteten för återhämtning och resiliens		271	355
Övriga inkomster	54	51	46
Fondekonomin	1 131	1 521	1 568
Interventionsfonden	0,4	0,1	0,1
Gårdsbrukets utvecklingsfond	0,0	0,0	0,0
Sammanlagt	1 131	1 521	1 569
Tullar samt jordbruks- och sockeravgifter som tagits ut för EU	174	180	192

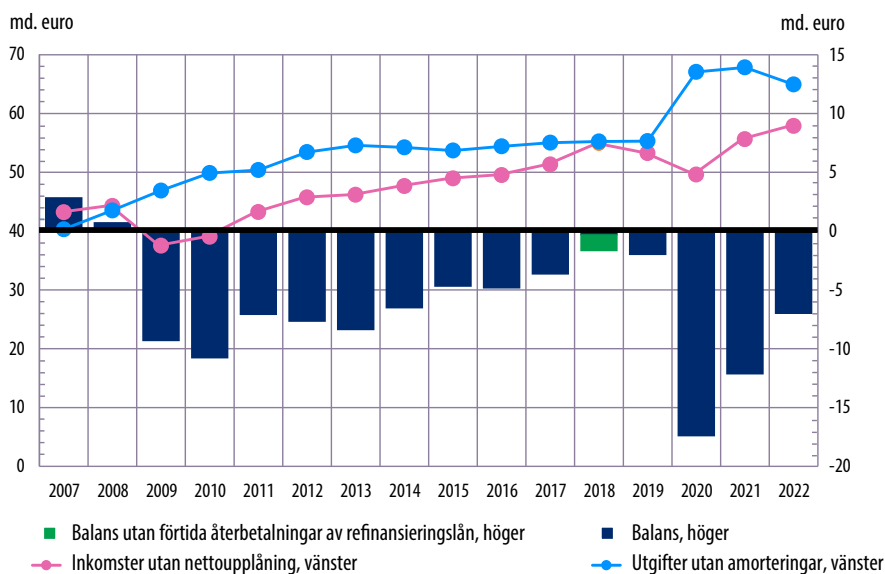
År 2022 är det andra året för EU:s fleråriga ramperiod 2021–2027. Den nationella ratificeringsrundan om det nya finansieringssystemet för unionen, det vill säga ett system för dess egna medel, slutfördes i alla medlemsstater före slutet av maj 2021 och därför trädde det

systemet för egna medel i kraft i juni 2021. Konsekvenserna av det nya systemet för medlemsavgiftsandelarna beaktas retroaktivt från början av 2021. Kommissionen föreslog den 22 december 2021 nya finansieringskällor inom unionen, det vill säga nya egna medel. Förslagen gäller inkomster från unionens system för utsläppshandel och den nya mekanismen för koldioxidjustering samt från den nationella betalningsandelen, som gäller den andel av stora multinationella företags affärsvinst som ska allokeras till EU:s medlemsländer. Genom nya egna medel kommer i framtiden trycket som återbetalningen av upplåningen för återhämtningsinstrumentet medför på de nationella medlemsavgifterna att lätta. Enligt tidsplanen som nedtecknades i november 2020 i det interinstitutionella avtalet mellan unionens institutioner, införs nya egna medel eventuellt från början av 2023. Nya egna medel kräver dock ett enhälligt beslut av medlemsstaterna och ratificering i de nationella beslutande organen.

Underskott

Budgeten för 2022 uppvisar ett underskott på cirka 7,0 miljarder euro, vilket kommer att finansieras genom ökad skuldsättning. Utan effekten av utbetalningen av välfärdsområdenas finansiering för 2023 i december 2022 är underskottet cirka 0,9 miljarder euro mindre. Uttryckt i nationalräkenskapsbegrepp uppskattas underskottet i statsfinanserna 2022 vara cirka 2,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Statens budgetekonomi har uppvisat ett underskott sedan 2009. under 2020 och 2021 utökas underskottet i budgetekonomin betydligt av ökade kostnader till följd av coronavirussituationen, försämrade skatteinkomster och åtgärder för att ekonomin ska återhämta sig. Situationen åskådliggörs i figur 7.

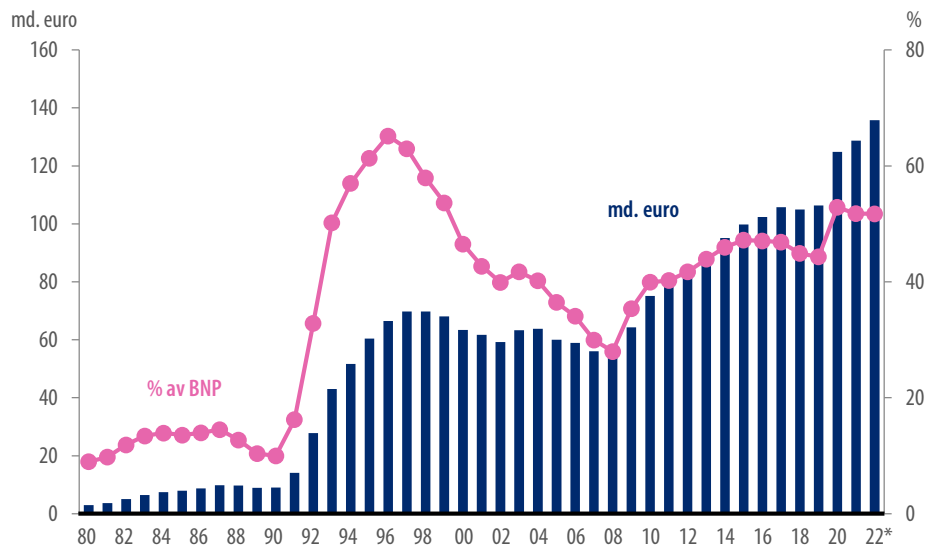
Figur 7. Budgetekonomins inkomster, utgifter och balans 2007–2022, md euro

Skuld

Den budgeterade statsskulden, inklusive skulden i fondekonomin, beräknas vara cirka 136 miljarder euro i slutet av 2022, vilket är cirka 52 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Figur 8 visar att statsskulden började öka kraftigt 2020 i förhållande till bruttonationalprodukten.

Figur 8. Statsskulden 1980–2022

4.2 Plock ur skatte- och anslagsbesluten i budgeten för 2022

Ändringar i beskattningsgrunderna

I enlighet med regeringsprogrammet görs en indexjustering i skattegrunderna för förvärvsinkomster på alla inkomstnivåer, vilket minskar statens skatteinkomster med 295 miljoner euro per år. Syftet med indexjusteringen är att beskattningen inte ska stramas åt som en följd av skattesystemets progressivitet och ökningen av den allmänna inkomstnivån. Till följd av det sänkta beskattningsvärdet för utsläppssnåla tjänstebilar, en temporär höjning av hushållsavdraget både för att slopa oljeuppvärmning och för hushålls-, omsorgs- och vårdarbete samt den fortsatta sänkta lotteriskatten minskar skatteintäkterna också med sammanlagt cirka 113 miljoner euro på årsnivå. Till en minskning av skatteintäkterna bidrar dessutom avvecklingen av ränteavdragsbegränsningarna för offentliga infrastrukturprojekt och tilläggsavdraget på 150 procent under 2022–2027 för

forsknings-samarbete som hänför sig till forsknings- och utvecklingsverksamhet. Skatteintäkterna ökar genom revideringen av bestämmelsen om begränsning av ränteavdraget och revideringen av bestämmelsen om rättelse av internprissättning.

I enlighet med regeringsprogrammet hänför sig åtgärderna för skärpt beskattning i regel till punktskatt. Syftet är att finansiera de permanenta utgiftsökningar som följer av regeringsprogrammet och samtidigt styra konsumtionen i en mera miljövänlig och hälsosam riktning.

Den gradvisa minskningen av skattestödet för paraffinisk diesel och skatteåterbäringen till energiintensiva företag fortsätter. Skattestödet för torv ökas genom att utöka gränsen för skattefri användning av torv för alla anläggningar och höja den till 10 000 megawatt-timmar. Dessutom överförs värmepumpar och datorhallar som genererar värme till fjärrvärmenätet samt elpannor till den lägre elskatteklassen II. Återvinningsindustrin överförs dessutom till den lägre elskatteklassen II. Det införs en skatt på användning av biogas i trafiken. Tobaksskatten höjs med sammanlagt 117 miljoner euro 2022 och 2023. Renodlade elbilar befrias från bilskatt och fordonsskattens grundskatt höjs i motsvarande grad för renodlade elbilar. Halveringen av farledsavgiften fortsätter, vilket sänker skatteintäkten med 37 miljoner euro 2022.

Ändrade beskattningsgrunder minskar statens skatteinkomster i nettobelopp med cirka 0,3 miljarder euro på årsnivå. I enlighet med regeringsprogrammet kommer kommunerna att kompenseras enligt nettobelopp för de konsekvenser regeringens ändringar i beskattningsgrunderna har på skatteintäkterna

Den allmänna offentliga förvaltningen (inklusive utrikesförvaltningen)

Jämfört med den ordinarie budgeten för 2021 görs det en anslagsminskning på 353 miljoner euro för huvudtiteln omkostnader för statsrådets kansli. Minskningen beror främst på att det anslag på 350 miljoner euro som beviljades 2021 för kapitalisering av Finavia Abp faller bort ur budgeten.

För statsrådets gemensamma översättnings- och språktjänster anvisas det ett tillägg på 0,3 miljoner euro.

För främjande av Sannings- och försoningskommissionen för samer anvisas det ett tillägg på 0,46 miljoner euro.

Sammanlagt 1,3 miljarder euro anvisas för det internationella utvecklings-samarbetet.

Anslagen för utvecklingssamarbete uppskattas 2022 vara cirka 0,48 procent i förhållande till bruttonationalinkomsten. För en höjning av Finnfunds kapital anvisas 10 miljoner euro och för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet cirka 130 miljoner euro.

Under utrikesministeriets moment för vissa medlemsavgifter och finansiella bidrag anvisas det en ökning med 2,1 miljoner euro för Finlands bidrag till kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter. Finland är medlem av FN:s råd för mänskliga rättigheter under perioden 2022–2024.

För omkostnaderna för den nya tillståndsmyndighet som inledde sin verksamhet 2020 och som administrerar användningen av uppgifter inom social- och hälsovården anvisas det ett anslag på 2,2 miljoner euro.

För Skatteförvaltningens och Tullens omkostnader anvisas det sammanlagt 620 miljoner euro. I utgifterna ingår det nationella inkomstregistrets omkostnader på 28 miljoner euro, vilket också inkluderar utgifter för uppbyggnad av ett positivt kreditregister. I Tullens omkostnader ingår 20 miljoner euro för totalreformen av tullklareringssystemet och 750 000 euro för bekämpning av penningtvätt som en del av återhämtnings- och resiliensplanen. Dessutom anvisas det 28 miljoner euro för skatteåterbäringar, ränteutgifter i anslutning till beskattningen och för återbäringar av bilskatt vid utförelse.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (MDB) anvisas finansiering på sammanlagt nästan 59 miljoner euro. Summan innehåller utgifter för flera olika projekt, såsom delprojekten i utvecklingsprogrammet för ett starkare rättsskydd för medborgarna med digitalisering samt påskyndande av registreringen av utlänningar.

Finlands Akademi anvisas en fullmakt för forskningsprojekt på 390,5 miljoner euro, som omfattar en fullmakt på 40,5 miljoner euro i enlighet med återhämtnings- och resiliensplanen.

År 2022 hålls de första välfärdsområdesvalen och de totala kostnaderna för dem är 11,9 miljoner euro. För att hålla valen anvisas det ett tillägg på 7,8 miljoner euro

Försvaret

För försvarsministeriets förvaltningsområde anvisas ett anslag på sammanlagt 5,1 miljarder euro, vilket är 221 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021. Av tillägget är cirka 144 miljoner till följd av mervärdesskatt som hänför sig till upphandlingen av multirolljaktplan. Till övriga delar ökar utgifterna för förvaltningsområdet närmast med justering av löner och andra pris- och kostnadsjusteringar samt överföringar av

beställningsfullmakter för anskaffningen av försvarsmateriel i den tredje tilläggsbudgeten för 2021.

Utgifterna minskas bland annat av den ändrade årsandelen för anskaffningen Flottilj 2020 och av att den matpenning som betalas till beväringarna under coronaviruspandemin, de avtalssoldater som anställs som stimulansåtgärd och annan visstidsanställd personal faller bort.

För Försvarsmaktens omkostnader anvisas det ett anslag på cirka 1,96 miljarder euro, vilket innebär en minskning med 8,34 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2021.

Försvarsmaktens nya beställningsfullmakter enligt budgeten för 2022 och de tidigare beviljade beställningsfullmakterna föranleder utgifter till ett belopp av sammanlagt 2,37 miljarder euro år 2022 och sammanlagt 9,46 miljarder euro åren efter budgetåret (inklusive HX och Flottilj 2020).

Den allmänna ordningen och säkerheten

Justitieministeriet anvisas 300 000 euro för reformen av beredskapslagen och 250 000 euro för genomförandet av systemet med välfärdsområdesinitiativ. Produktivitetsspengar på 925 000 euro anvisas för projektet för utveckling av behörighetshanteringen inom justitieförvaltningen. Rättsregistercentralen anvisas produktivitetsspengar på 1,7 miljoner euro för ett projekt för att se över systemet för verkställighet av bötesstraff och påföljdsavgifter samt 44 000 euro för extra kostnader på grund av att antalet påföljdsavgifter ökar.

För att förkorta behandlingstiderna vid domstolarna anvisas 2,55 miljoner euro. För att koncentrera bevisningen till tingsrätterna och för upptagning av bevisning för hovrättsbehandling anvisas 2,74 miljoner euro för planering och upprättande av ett videoupptagningssystem. Rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten och konsumenttvistenämnden anvisas 500 000 euro för omkostnader för att täcka de minskade avgiftsinkomsterna till följd av coronaviruspandemin. För ersättningar till privata rättsbiträden anvisas ett tillägg på 10 miljoner euro på grund av det ökade antalet ärenden vid domstolarna till följd av pandemin och de därmed ökade ersättningsbeloppen.

Åklagarmyndigheten anvisas 450 000 euro för att förkorta åtalsprövningen i och behandlingen av brottmål.

Till omkostnadsanslaget för Brottspåföljdsmyndigheten anvisas ett tillägg på 2 miljoner euro. Anslaget ska användas dels till att minska fångvakternas ensamarbete, dels till satsningar på att de kvinnliga fångarnas särskilda behov ska kunna beaktas bättre

än för närvarande. Dessutom anvisas det 4,7 miljoner euro till öppna fängelser för att avarbeta anhopningen av ärenden under coronatiden i fråga om bötesfångar och korta fängelsedomar.

För polisväsendet anvisas det sammanlagt 862 miljoner euro. Enligt det tidigare beslut som fattats i enlighet med regeringsprogrammet ökas anslagen från 2021 med 2,5 miljoner euro för att uppnå målnivån (7 500) för årsverken inom polisen. Dessutom anvisas det 10,6 miljoner euro för att förvalta det eftersträvade antalet årsverken och fortsätta människohandlenshetens arbete. För polisens behov av tilläggsresurser för att bekämpa brott som riktar sig mot kritiska sektorer anvisas det 1,2 miljoner euro (15 åv). För fortsatt utveckling av polisens, räddningsväsendets, social- och hälsovårdsväsendets, Gränsbevakningsväsendets, försvarsmaktens och Tullens gemensamma fältsystem (KEJO) anvisas det 6,85 miljoner euro.

För Gränsbevakningsväsendet anvisas det sammanlagt 280 miljoner euro. I budgeten riktas cirka 1,37 miljoner euro för de ökade hyreskostnaderna för lokaler.

För Räddningsväsendets och Nödcentralsverkets omkostnader anvisas det sammanlagt 91,8 miljoner euro. I anslaget har beaktats återbetalningen av DigiFinland Oy:s kapital samt kostnaderna för utveckling och underhåll av nödcentralsdatasystemet. För ökad räddningsutbildning anvisas det 1,95 miljoner euro.

För migrationsförvaltningen anvisas det 161,7 miljoner euro. För Migrationsverket anvisas det ett tillägg på 5,5 miljoner euro för att trygga personalresurserna och främja arbetskraftsinvandringen. För att påskynda (en skyndsam) behandling av uppehållstillstånd för experter och tillväxtföretagare samt arbetstagare anvisas det 1 miljon euro för 2022. För en förstudie som hänför sig till överföring av främlingspass och resedokument till UMA-systemet anvisas det 0,2 miljoner euro. För att öka antalet kvotflyktingar till 1 500 anvisas det 1,3 miljoner euro i tilläggsfinansiering jämfört med 2021.

Frågor som gäller näringslivet

För stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet anvisas Business Finland en fullmakt på 572,5 miljoner euro, där det ingår en ökning med 236,1 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2021. Ökningen föranleds i huvudsak av genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen. För fullmakten och anslaget anvisas det en ökning på 9,5 miljoner euro för en förlängning av det audiovisuella produktionsstödet 2022. Syftet är att genom incitamentet locka utländska produktionsbolag att genomföra produktioner i Finland och främja särskilt internationellt finansierade projekt.

För innovationsstöd för skeppsbyggnad anvisas det en fullmakt på 15 miljoner euro.

För Business Finlands omkostnader anvisas det ett tilläggsanslag på 0,5 miljoner euro för uppgifter som rör beviljande av det audiovisuella produktionsincitamentet som en del av regeringens så kallade framtidsinvesteringar.

För inrättandet av stödstrukturen Work in Finland i syfte att främja arbetskraftsinvandringen anvisas för arbets- och näringsbyråernas och Business Finlands omkostnader samt för momentet för utveckling av digitaliseringen sammanlagt cirka 2,7 miljoner euro.

För NTM-centralernas omkostnader anvisas det ett tillägg på 2,9 miljoner euro. Tillägget beror till största delen på tillsynen över vattentjänstverken som en del av de kritiska sektorerna, extra uppgifter som hänför sig till tillsynen över och rapporteringen om producentansvaret till följd av den ändrade avfallslagen och tilläggsresurser för byte av finansieringsperiod samt genomförandet av planen för återhämtning och resiliens.

För offentlig arbetskrafts- och företagservice anvisas det ett anslag på 285 miljoner euro, vilket är 9 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021. För ett försök med rekryteringsstöd till små och medelstora företag anvisas det ett tillägg på 4 miljoner euro och för ytterligare utökning av lönesubventionen 3 miljoner euro. För TE-byråernas omkostnader anvisas det ett tillägg på 70 miljoner euro för genomförandet av den nordiska modellen för arbetskraftsservice. Finansieringen är en del av genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen.

För att stärka Navigatorernas sektorsövergripande karaktär anvisas kommunerna cirka 3,2 miljoner euro i statsunderstöd, som ska finansieras genom finansiering från återhämtnings- och resiliensplanen.

För integration och främjande av arbetskraftsinvandring anvisas det 8,5 miljoner euro.

För statens ersättning för integration anvisas det 157 miljoner euro, vilket är 14 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Ersättningarna minskar med 22 miljoner euro till följd av det minskade antalet asylsökande som beviljats uppehållstillstånd. Samtidigt anvisas det för ersättningarna ett tillägg på sammanlagt 4,7 miljoner euro med anledning av en höjning av flyktingkvoten till 1 050 personer år 2021 och 1 500 personer 2022. Dessutom anvisas det ett tillägg på 2,4 miljoner euro för ersättningar som betalas för personer som evakuerats från Afghanistan.

Anslagen för utvecklingen av landsbygden ökar med 53 miljoner euro till 475 miljoner euro. Målen för utveckling av landsbygden stöds genom bland annat företagsstöd för landsbygden, forsknings- och utvecklingsprojekt samt rådgivning till landsbygden. Ett centralt redskap är programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020, vars genomförande fortsätter 2022.

För transportnätet anvisas det cirka 2 miljarder euro i finansiering, inklusive 1,38 miljarder euro för bastrafikledshållningen. För utveckling av trafikledsnätet anvisas det 672 miljoner euro, vilket inbegripet nya trafikledsprojekt omfattar livscykelprojekt, upphandling av mark- och vattenområden som behövs för nya trafikleder, infra-understöd för trafikleder och understöd för enskilda vägar samt understöd för att främja gång och cykling. Som en del av åtgärderna i färdplanen för fossilfria transporter anvisas ett anslag på 6,5 miljoner euro för att främja gång och cykling.

För tjänster inom trafik, transport och kommunikation anvisas det sammanlagt 808 miljoner euro, varav 89 miljoner euro för förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport, 20,7 miljoner euro för understöd till tjänster inom trafik, transport och kommunikation samt 20,4 miljoner euro för köp och utvecklande av trafik- och förbindelsefartygstjänster i skärgården. För köp och utvecklande av tjänster inom den offentliga persontrafiken anvisas det 105,7 miljoner euro, vari det i överensstämmelse med regeringsprogrammet ingår en nivåförhöjning på 20 miljoner euro för klimatåtgärder och ett tillägg på 3 miljoner euro i enlighet med färdplanen för fossilfria transporter för understöd till kollektivtrafiken i stora och medelstora stadsregioner.

För Finlands deltagande i EU:s projekt för en europeisk infrastruktur för kvantkommunikation (EURO QCI) anvisas det sammanlagt 2,6 miljoner euro.

Miljö- och naturvård

I budgeten minskar anslagen för naturvård inom miljöministeriets och jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområden med 34 miljoner euro jämfört med budgeten för 2021, men det tillägg i enlighet med regeringsprogrammet som kan jämföras med början av regeringsperioden 2022 är sammanlagt 87,2 miljoner euro inklusive både bestående poster och poster av engångsnatur.

Som en del av tilläggen för finansieringen av naturvård fortsätter genomförandet av livsmiljöprogrammet Helmi och handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (METSU). Inklusive skyddet av myrmark anvisas det 46 miljoner euro för Helmi-programmet. Naturvårdslagen reformeras och tillämpningen av ekologisk kompensation utreds.

Programmet för effektiviserat vattenskydd fortsätter genom att stödja genomförandet av effektiva och kostnadseffektiva åtgärder för vatten- och havsvård i form av samarbete mellan olika förvaltningsområden, den privata sektorn, sakkunniginrättningar samt kommunsektorn och organisationsfältet, för vilket det anvisas ett anslag på 12 miljoner euro.

För den verksamhet som den nationella klimatpanelen utövar enligt klimatlagen reserveras 0,75 miljoner euro.

Den cirkulära ekonomin ska utgöra grund för Finlands ekonomi. För det nationella genomförandet av programmet för främjande av cirkulär ekonomi anvisas det 4,5 miljon euro inom miljöministeriets förvaltningsområde. Dessutom riktas det ett anslag på 0,2 miljoner euro för upprätthållande av den dataplattform för avfall och biflöden (Materialtorget) som tjänar den cirkulära ekonomin och avfallssektorn.

För främjande av naturresurs- och bioekonomi riktas det 0,7 miljoner euro för utveckling av och utredningar om fodertillsatser som minskar utsläppen från utfodring av husdjur och ett tillägg på 1,0 miljon euro för försöksprogrammet för återvinning av näringsämnen.

För Naturresursinstitutets omkostnader riktas det ett tillägg på 1,0 miljon euro för finansiering av forskningsinvesteringar och 1,14 miljoner euro för forskning om utsläppsminskning från torvmarksåkrar.

Boende och samhällstjänst

Ett förhandlingsresultat om avtal om markanvändning, boende och trafik (MBT) uppnåddes mellan staten och de fyra regionerna (Helsingfors, Åbo, Tammerfors och Uleåborg) 2020. I juni 2021 uppnåddes dessutom ett förhandlingsresultat med tre nya regioner (Jyväskylä, Kuopio och Lahtis). MBT-avtalen främjas med understöd för kommunal teknik, för vilka det anvisas ett anslag på 25 miljoner euro och tidsbundna startbidrag avsedda för statsunderstödd bostadsproduktion, för vilka det anvisas totalt 39 miljoner euro.

Byggnad och reparation av bostäder för grupper med särskilda behov ska utöver räntestödslån subventioneras med ett investeringsunderstöd på 90 miljoner euro. Understöden riktas primärt till åtgärder för att främja bostadsproduktionen för de svagaste grupperna. För energiunderstöd till bostadshus anvisas det 40 miljoner euro. För reparationsunderstöd anvisas det sammanlagt 36,5 miljoner euro, som huvudsakligen riktas till efterinstallation av hissar och till understöd för reparation av bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning och av det ska 0,85 miljoner euro användas till understöd som hänför sig till åtgärdsprogrammet för äldres boende.

För utveckling och utvidgning av boenderådgivningen anvisas det från statsbudgeten och från statens bostadsfond ett anslag på sammanlagt 3,9 miljoner euro. För ett riksomfattande digitalt register och en dataplattform för den byggda miljön anvisas det 3 miljoner euro.

Hälso- och sjukvård

Det allokerade anslaget för kommunernas social- och hälsovård uppgår till 539,8 miljoner euro, vilket innebär en minskning med cirka 1,47 miljarder euro. Minskningen beror till största delen på engångsersättningarna på 1,7 miljarder i budgeten för 2021 för tjänstesystemet för social- och hälsovården till följd av coronavirussituationen.

Studerandehälsovården som Studenternas hälsovårdsstiftelse tillhandahåller anvisas finansiering på 65,8 miljoner euro.

För den statliga finansieringen till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå anvisas det 25 miljoner euro. För den statliga ersättningen för kostnader för specialiseringsutbildning för personal vid enheter inom social- och hälsovården riktas det 96 miljoner euro.

För utveckling av social- och hälsovårdens servicestruktur anvisas det 132,4 miljoner euro, vilket är 4 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021.

För att tillhandahålla läkar- och sjukvårdshelikopterverksamhet anvisas det ett statsunderstöd på 33 miljoner euro till FinnHEMS Oy. Anslagsökningen med 5,17 miljoner euro beror på en omorganisering av flygverksamheten.

För beredningen av färdplanen för läkemedelsärenden anvisas det ett anslag på 4 miljoner euro.

Rekreations- och kulturverksamhet

Statsandelssystemet för performativ konst reformeras och till reformen allokeras, utöver de tillägg som redan genomförts i enlighet med tidigare beslut, anvisas tilläggsfinansiering på 8,5 miljoner euro från och med 2022. För kapitalisering av en fond för att stödja den kreativa sektorn och kulturverksamheten anvisas som en del av regeringens framtidsinvesteringar 7,5 miljoner euro.

För ombyggnad av Finlands Nationalteaters lilla scen anvisas det ett tilläggsanslag på ca 5,1 miljoner euro för ersättning för de dröjsmål som rättsprocessen orsakar.

För projektberedningen, planeringen samt beredning och inledning av verksamheten för arkitektur- och designmuseet anvisas det 0,6 miljoner euro 2022.

Nivån på konstnärstipendierna höjs i enlighet med regeringsprogrammet så att det för dem anvisas det 0,4 miljoner euro i tilläggsfinansiering från och med 2022 utöver den tidigare höjningen på 1,4 miljoner euro.

För en etablering av modellen för utställningsarvoden anvisas det 1 miljon euro. Dessutom anvisas det för kompensation för privat kopiering ett tillägg på 4 miljoner euro.

För idrottsverksamhet anvisas det anslag på 153 miljoner euro, vilket är 2,6 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Främjandet av idrott och elitidrott fortsätter i enlighet med genomförandet av regeringsprogrammet och den idrottspolitiska redogörelsen.

För hobbyverksamhet för barn och unga anvisas det i enlighet med tidigare beslut 14,5 miljoner euro. Denna så kallade Finlandsmodell introducerar fler fritidsaktiviteter i anslutning till barns och ungas skoldag och avsikten är att aktiviteterna ordnas utifrån elevernas önskemål.

Utbildning

För allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik anvisas det på 886 miljoner euro, vilket är 44 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021.

För programmet för utveckling av kvaliteten och jämlikheten inom den grundläggande utbildningen anvisas det 60 miljoner euro och för programmet för utveckling av kvaliteten och jämlikheten inom småbarnspedagogiken anvisas det 80 miljoner euro 2022, när tillägget på 30 miljoner euro som hänförs till regeringens framtidsinvesteringar beaktas.

Genomförandet av utvidgningen av läroplikten och av det avgiftsfria andra stadiet fortsätter. För reformen anvisas det 65 miljoner euro 2022. Verksamheten för att stärka elev- och studerandevårdstjänsterna fortsätter. Som en del av regeringens framtidsinvesteringar anvisas det för kvalitets- och tillgänglighetsprogrammet för gymnasieutbildningen 10 miljoner euro 2022.

Reformen av den yrkesinriktade utbildningen förs vidare. För att anställa lärare och handledare anvisas det som en del av regeringens framtidsinvesteringar 70 miljoner euro i tilläggsfinansiering för 2022.

För försöket med att förnya utbildningsersättningen för läroavtalsutbildning anvisas det 5 miljoner euro.

För att svara mot en ändring av vårdardimensioneringen anvisas det för utbildning av nya närvårdare 43 miljoner euro 2022 i enlighet med det redan tidigare fattade beslutet.

För högskoleundervisning och forskning anvisas det cirka 3,5 miljarder euro, vilket innebär en ökning med 94 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2021. Med

stöd av Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitras donation kapitaliseras universitetens med 67 miljoner euro 2022. Kapitaliseringen genomförs på basis av universitetens medelsanskaffning.

För studiestöd anvisas det 703 miljoner euro, vilket är 60 miljoner euro mer än i budgeten för 2021. Orsaken till höjningen är i synnerhet ökade utgifter för studielånskompensation. För studiestödet anvisas det ett tillägg på 3,4 miljoner euro för en temporär höjning av gränserna för de studerandes egna inkomster.

I enlighet med ändringen av lagen om studiestöd beaktas den utdragna coronavirussituationen i villkoren för studielånskompensationen och studielånsavdraget för låntagare som har avlagt högskoleexamen. Utgifterna för studielånskompensation bedöms öka på grund av flexibiliteten med cirka 10 miljoner euro 2022.

Den sociala tryggheten (inklusive arbetspensionerna)

För utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd och vissa tjänster anvisas det anslag till ett belopp av 4,5 miljarder euro, vilket är 9,9 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021. Ökningen beror på ändringar i behovsbedömningen och Folkpensionsanstaltens ökade verksamhetskostnader.

För Folkpensionsanstaltens verksamhetskostnader anvisas det sammanlagt 490,5 miljoner euro, vilket innebär en ökning med 9,2 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2021.

För utkomstskyddet för arbetslösa anvisas det anslag till ett belopp av 2,6 miljarder euro, vilket är 0,3 miljarder euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Minskningen orsakas av den beräknade nedgången i antalet arbetslösa och permitterade.

I fråga om utkomstskyddet för arbetslösa har man beaktat att den nordiska modellen för arbetskraftsservice tas i bruk den 1 maj 2022. De påföljder för utkomstskyddet för arbetslösa som hänför sig till arbetssökning och service graderas och man tar i bruk en anmärkning. Om arbetssökanden på nytt låter bli att fullgöra skyldigheten att söka arbete, tillämpas en tid utan ersättning motsvarande fem utbetalningsdagar för arbetslöshetsförmånen. Om arbetssökanden upprepar förfarandet tillämpas en tid utan ersättning på 10 dagar. Modellen bedöms öka utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa med 16,7 miljoner euro det år den träder i kraft och med 25,0 miljoner euro från och med år 2023. Modellen bedöms stärka sysselsättningen med 9 500–10 000 nya sysselsatta. I utkomstskyddet för arbetslösa har det också beaktats 1,5 miljoner euro som kostnadseffekt för arbetskraftspolitisk utbildning som leder till högskoleexamen.

För pensionerna anvisas det 5,0 miljarder euro, vilket är nästan samma som i den ordinarie budgeten för 2021.

Reformen av familjeledigheterna träder i kraft i början av 2022. I reformen förlängs rätten till barnpension med två år, vilket innebär att rätten till barnpension upphör när barnet fyller 20 år. Rätten till efterlevandepension begränsas till 10 år eller minst tills den yngsta med rätt till barnpension fyller 18 år. Efterlevandepensionen ska även betalas till en sambo som bott i gemensamt hushåll med förmånslåtare och som har ett gemensamt minderårigt barn med förmånslåtare. Reformen ökar statens utgifter med 0,3 miljoner euro det år den träder i kraft och med 1,0 miljon euro i slutet av ramperioden.

Familjeledighetsreformen träder i kraft den 1 augusti 2022. Syftet med reformen är att förbättra jämlikheten mellan föräldrarna samt jämlikheten och jämställdheten när det gäller olika familjereformer samt barn och föräldrar som lever i olika slags familjer genom enhetliga bestämmelser om föräldrapenning. Familjeledighetsreformen ökar statens utgifter med 1,0 miljon euro det år den träder i kraft och med cirka 9 miljoner euro från och med år 2023.

För att utveckla och genomföra den riksomfattande informationshanteringen inom hälso- och sjukvården anvisas det 41,5 miljoner euro, vilket innebär en ökning med 11 miljoner euro.

Finansieringen för skyddshemmets verksamhet är 24,55 miljoner euro. Det har reserverats 1,5 miljoner euro för brådskande socialservice för personer som uppehåller sig illegalt i landet.

De temporära lagändringar som gjort det möjligt att ersätta laboratorieundersökning av coronavirus och coronavaccin från sjukförsäkringen fortsätter fram till den 30 juni 2022. Detta bedöms öka kostnaderna för sjukförsäkringen med sammanlagt 5,9 miljoner euro. Statens andel av kostnaderna är cirka 4 miljoner euro.

För det skyddade beloppet i militärunderstödet anvisas det ett tillägg på 0,2 miljoner euro.

Kompensation för minskad avkastning av penningspelsverksamhet

Den minskade avkastningen av penningspelsverksamheten kompenseras till förmånstagarna med inalles 404 miljoner euro. Den minskade avkastningen kompenseras genom ökad budgetfinansiering, fortsatt sänkt lotteriskatt samt med intäktsföring av outdelade vinstmedel ur fonder inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde.

Av avkastningen av penningspelsverksamheten riktas sammanlagt ca 370 miljoner euro till främjande av idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst och ungdomsarbete. I anslaget

har beaktats effekten av den sänkta lotteriskatten till ett belopp av cirka 50,8 miljoner euro och inkomstföringen av outdelade vinstmedel till ett belopp av sammanlagt 2,25 miljoner euro. Dessutom allokeras i samma syfte cirka 164 miljoner euro i form av budgetfinansierad kompensation.

Till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde hänförs sig cirka 0,6 miljoner euro på grund av sänkt lotteriskatt och budgetfinansierad tilläggskompensation på cirka 2,5 miljoner euro.

För understöd till sammanslutningar och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd riktas det 362,4 miljoner euro. I anslaget har beaktats att sänkningen av lotteriskatten har en konsekvens på 41,2 miljoner euro, att 61,7 miljoner euro i outdelade vinstmedel i balansräkningen upplöstes samt en budgetfinansierad kompensation för 69,7 miljoner euro.

Reformen av ordnandet av social- och hälsovården samt räddningsväsendet

Lagarna om en reform av ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet godkändes i riksdagen sommaren 2021 och de träder i kraft gradvis. Införandelagen, genom vilken välfärdsområdena inrättas, trädde i kraft den 1 juli 2021. Uppgifterna att ordna social- och hälsovården och räddningsväsendet överförs från kommunerna till välfärdsområdena den 1 januari 2023.

I enlighet med lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021) betalas hälften av betalningsposten för januari 2023 till välfärdsområdena redan i december 2022. Andelen är uppskattningsvis cirka 0,9 miljarder euro och den beaktas i budgeten för 2022. Utgifterna för 2023 minskar med motsvarande belopp.

Reformen är förknippad med betydande ändringskostnader, varav en del ska beaktas i budgeten för 2022.

De största ändringskostnaderna är finansieringen av IKT-ändringskostnader på 175,3 miljoner och finansieringen på 47,1 miljoner euro som hänförs sig till beredningen av välfärdsområdena och social- och hälsovårdsreformen för HUS-sammanslutningen. Dessutom anvisas det cirka 7,8 miljoner euro i finansiering till välfärdsområdesvalen. Utöver detta ingår i budgeten flera mindre anslag som gäller ändringskostnader och andra behov i anslutning till social- och hälsovårdsreformen för kommuner samt olika ämbetsverk och inrättningar, sammanlagt cirka 11 miljoner euro.

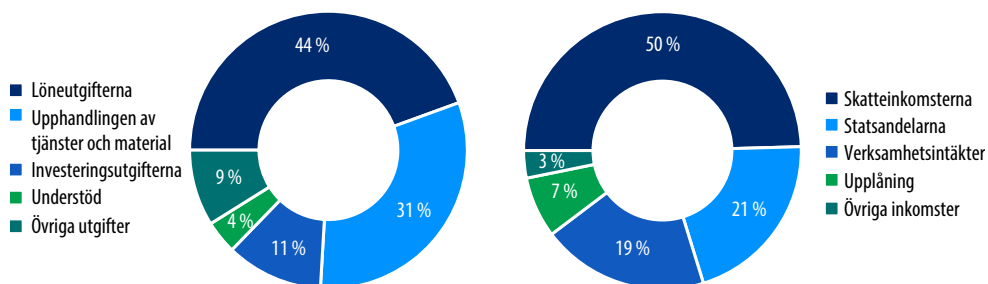
4.3 Den kommunala ekonomin

Staten finansierar kommunernas verksamhet genom statsbidragssystemet med statsandelar och statsunderstöd. Staten kan inte påverka kommunernas utgifter direkt, utan de orsakas av dels de lagar som riksdagen stiftar, dels kommunernas egna beslut. Läget inom den kommunala ekonomin och effekterna av statens åtgärder på den kommunala ekonomin beskrivs närmare i kommuneekonomiprogrammet och i avsnitt 9 i den allmänna motiveringen till budgetpropositionen.

År 2022 beräknas kommunerna få 50 procent av sina inkomster som skatteinkomster, 19 procent som verksamhetsintäkter, 21 procent som statsandelar och 10 procent som andra inkomster (inklusive upplåning). Av kommunernas utgifter beräknas 44 procent bestå av personaltjänster, 31 procent av köp av tjänster och material, 11 procent av investeringsutgifter och 9 procent av andra utgifter. Fördelningen av kommunernas inkomster och utgifter åskådliggörs i figur 9. Uppgifterna baserar sig på prognosen 2022 för utvecklingsutsikterna för kommuneekonomin.

I finansministeriets prognos för kommuneekonomin beaktas de åtgärder som ingår i planen för de offentliga finanserna och i statens budget för 2022 och som påverkar den kommunala ekonomin.

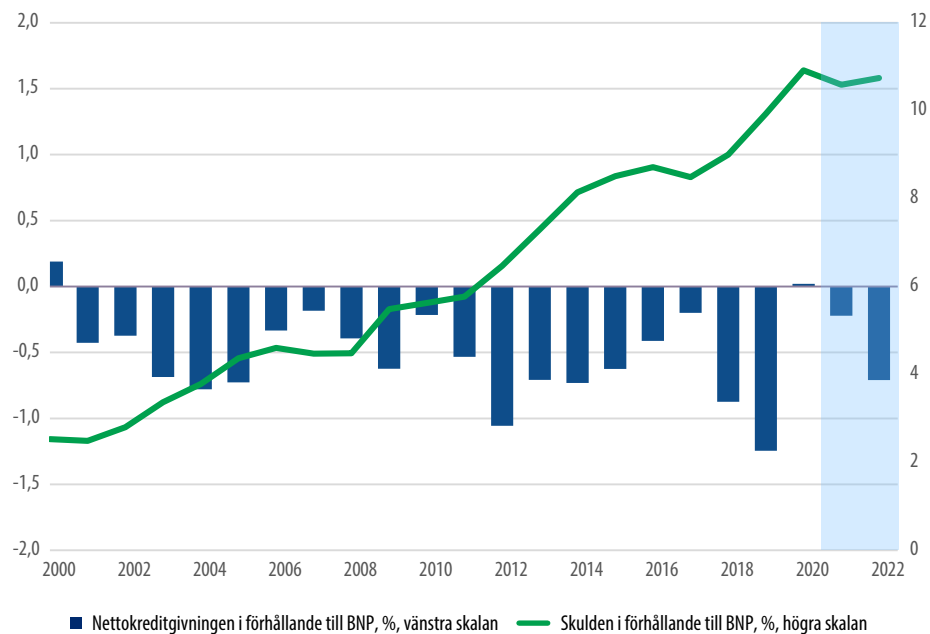
Figur 9. Fördelningen av kommunernas inkomster och utgifter år 2022, %. Källa: Finansministeriet

Underskottet och skuldutvecklingen har åskådliggjorts i figur 10. Av figuren framgår det att lokalförvaltningens nettokreditgivning beräknas vara -0,7 procent av BNP 2022 och skulden i förhållande till BNP cirka 11,0 procent. En närmare redogörelse för dessa finns i kapitel 2.3 i finansministeriets Ekonomiska översikt från december 2021.

Figur 10. Nettokreditgivningens och skuldens förhållande till BNP inom lokalförvaltningssektorn, %

Källa: Statistikcentralen, finansministeriet

Statens åtgärder inverkar på kommunernas inkomster och utgifter. I nettobelopp räknat har statens åtgärder en försämrade effekt på kommunernas ekonomi 2022.

Statsstödet till kommunerna är cirka 13,0 miljarder euro, vilket är cirka 1 miljard euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Minskningen beror huvudsakligen på att det för 2022 inte har budgeterats motsvarande tidsbundna coronastöd som för 2021. De kalkylerade statsandelarna utgör sammanlagt 9,1 miljarder euro, vilket är cirka 0,3 miljarder euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021.

För statsandelen kommunal basservice 2022 anvisas något under 8 miljarder euro. Statsandelarna ökar jämfört med den ordinarie budgeten för 2021 med cirka 285 miljoner euro. Vid en jämförelse med föregående år ska det dock beaktas att statsandelen för basservice 2021 höjdes med ett engångsbelopp på 300 miljarder euro till följd av coronavirussituationen och att tillägget försvinner 2022. Indexhöjningen 2022 är cirka 188 miljoner euro. Förändringarna i invånarantal och beräkningsfaktorer ökar statsandelarna med cirka 53 miljoner euro.

Nivån på statsandelarna höjs av redan tidigare beslut om kommunernas nya och utvidgade uppgifter såsom ändringen av äldre servicelagen med 43,7 miljoner euro, reformen

av klientavgiftslagen 28,0 miljoner euro, utvidgningen av eftervården inom barnskyddet 12 miljoner euro, utvidgningen av screeningprogrammet 10 miljoner euro och barnskyddets personaldimensionering 4,8 miljoner euro. Sammanlagt ökar de ändrade uppgifterna statsandelarna 2022 med cirka 107 miljoner euro.

Av statsandelen för basservice överförs 10 miljoner euro till understöd för kommun-sammanslagningar.

Statens ersättning till kommunerna för minskade skatteinkomster till följd av ändrade beskattningsgrunder uppgår till cirka 2,7 miljarder euro 2022.

Staten har i regel ökat kommunernas utgifter med cirka 1,2 miljarder euro på 2022 års nivå från början av valperioden. Besluten har ökat kommunernas intäkter med sammanlagt cirka 1,5 miljarder euro på 2022 års nivå. För de nya och utvidgade uppgifterna får kommunerna full (100 procent) statsfinansiering.

4.4 Sammanfattning av Finlands återhämtnings- och resiliensplan i budgeten för 2022

Finland lämnade den 27 maj 2021 en nationell återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen. Finlands plan för återhämtning och resiliens (RRP) är en nationell plan för att dra nytta av finansieringen från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF). Kommissionen bedömer Finlands plan och genomförandebeslutet godkändes i EU-rådet i oktober 2021.

Finlands plan för återhämtnings- och resiliens är en del av Finlands program för hållbar tillväxt, genom vilket ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar tillväxt stöds i enlighet med målen i regeringsprogrammet. De allmänna målen i programmet för hållbar tillväxt är att minska växthusgasutsläppen, öka produktiviteten, höja sysselsättningsgraden, påskynda tillgången till vård och främja jämställdheten.

Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller 4 så kallade pelare:

- Pelare 1: Gröna omställningen stöder ekonomiska strukturomvandlingar och ett koldioxidneutralt välfärdssamhälle
- Pelare 2: Med hjälp av digitalisering och dataekonomi stärks produktiviteten och tjänsterna görs tillgängliga för alla
- Pelare 3: Sysselsättningsgraden och kompetensnivån höjs för att påskynda hållbar tillväxt

- Pelare 4: Åtgärder som förbättrar tillgången till social- och hälsovårdstjänster och ökar kostnadseffektiviteten.

Intäkter som hänför sig till återhämtnings- och resiliensplanen samt anslag inom olika förvaltningsområden

I den tredje tilläggsbudgeten för 2021 beaktades de första investeringarna i enlighet med planen för återhämtning och resiliens. Budgeten för 2022 innehåller sammanlagt 1,2 miljarder euro (anslag och fullmakter sammanlagt) för att genomföra planen för återhämtning och resiliens. Anslagen som hänför sig till 2022 uppgår till cirka 637 miljoner euro. Utbetalningarna från EU till finska staten kommer att basera sig på hur den nationella planen framskrider och huruvida de delmål och mål som presenteras där uppnås.

I statsbudgeten räknas intäkterna som intäkter från EU. Från EU beräknas det samlas olika blandade intäkter på cirka 1,57 miljarder euro. De ökade intäkterna från EU förklaras till största delen av att där ingår de avgifter som fås från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens och som uppgår till uppskattningsvis 355 miljoner euro. Kommissionen bedömer de nationella planerna och de godkänns i EU-rådet. Utbetalningarna görs på basis av framstegen med den nationella planen och när man har visat att de uppsatta målen har nåtts planenligt. Inkomstposten som hänför sig till faciliteten för återhämtning och resiliens grundar sig på kommissionens förslag.

I utrikesministeriets huvudtitel finansieras det från planen för återhämtning och resiliens datasystemlösningar för långtidsvisum och serviceplattformen Virtual Finland med sammanlagt 6,1 miljoner euro.

I inrikesministeriets huvudtitel anvisas ett anslag för polisen på 1,3 miljoner euro ur planen för återhämtning och resiliens för den investeringshelhet som gäller säkerställande av tillsynen och genomförandet av förhindrandet av penningtvätt. Dessutom anvisas Migrationsverket ett anslag på 7,8 miljoner euro för utveckling av en digital infrastruktur för att stödja invandringen för experter.

I finansministeriets huvudtitel anvisa det 13,9 miljoner euro av finansieringen i planen för återhämtning och resiliens för utgifter för tillståndsmyndigheter för tillvaratagande av koldioxidsnål vätgas och koldioxid som en del av planen för återhämtning och resiliens. Finansiering ur planen för återhämtning och resiliens anvisas bland annat också för effektiv tillsyn och genomförande av förhindrandet av penningtvätt.

I undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel ingår finansiering från faciliteten för återhämtning och resiliens på sammanlagt cirka 100 miljoner euro, varav 40,5 miljoner är en fullmakt för Finlands Akademi. Av finansieringen ur planen för återhämtning- och

resiliens riktas det 29,9 miljoner euro till utveckling av servicesystemet och ett digitaliseringsprogram för kontinuerligt lärande, 15 miljoner euro till nya nybörjarplatser vid högskolorna och 14 miljoner euro till utveckling av produktions- och verksamhetsmodeller för kulturen och de kreativa branscherna.

I jord- och skogsbruksministeriets huvudtitel riktas till anslagen för naturresurshushållningen finansiering ur faciliteten för återhämtning och resiliens på sammanlagt 9,5 miljoner euro till två olika projekt: i åtgärderna för markanvändningssektorn utvecklas skogs- vårds- och skogshanteringsmetoder som är hållbara med tanke på klimatet och tryggar naturens mångfald och tillväxt- och exportprogrammet för vattenkompetens stöder tillväxt- och exporthelheter för vattensektorn som främjar målen för hållbar tillväxt. Dessutom anvisas det 1 miljon euro i finansiering till utvecklingsprojektet för det andra skedet av bostadsdatasystemet, där bostadsdatasystemets datainnehåll utökas. Genom projektet genomförs de landspecifika rekommendationer som EU gett Finland om uppbyggnad av ett positivt kreditregister.

I kommunikationsministeriets huvudtitel riktas det 4 miljoner i finansiering ur planen för återhämtning och resiliens som riktas till utvecklingen och verifieringen av projektet Den digitala järnvägen (Digirata). För projektet anvisas också nationell finansiering. Dessutom anvisas det 15 miljoner euro i finansiering för förbättring kvaliteten och tillgången på kommunikationsnät, 1,5 miljoner euro för projektet utvecklande av ett ekosystem för elektrifierad tung trafik och 2,5 miljoner euro i anskaffnings och konverteringsstöd samt 3 miljoner euro för forskningsinvesteringar och övningsverksamhet i cybersäkerhet.

Till arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde riktas i samband med genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens sammanlagt 305 miljoner euro i anslag och en fullmakt på 692 miljoner euro. Fullmakten för energistöd ökas med 453 miljoner euro genom finansiering ur faciliteten för återhämtning och resiliens och den riktas till energiinfrastruktur, ny energiteknik, koldioxidsnål vätgas och investeringar som hänför sig till elektrifiering av industrin. Till genomförandet av den nordiska modellen för arbetskraftsservice riktas 83 miljoner euro i finansiering och 3,25 miljoner till att stärka Navigatorernas sektorsövergripande karaktär. Fullmakten för stöd till forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet höjs med 234 miljoner euro. Även till de kreativa branscherna och turismbranschen anvisas finansiering från intäkterna för återhämtnings- och resiliensplanen.

I social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel anvisas det 125 miljoner euro i finansiering ur återhämtnings- och resiliensplanen som ska anvisas för att åtgärda vård-, rehabiliterings- och serviceskulden inom social- och hälsovården samt försnabba tillgången till vård. Till tjänster som stöder arbetsförmågan och åtgärder som stärker psykisk hälsa och arbetsförmåga anvisas det 7,5 miljoner euro i finansiering ur återhämtnings- och resiliensplanen.

Inom miljöministeriets förvaltningsområde anvisas det ur planen för återhämtning och resiliens finansiering för gipsbehandling av åkrar och projektet Återvinning av näringsämnen på sammanlagt 13 miljoner euro. Dessutom riktas det till bostadsaktiebolag och till arbetsplatsfastigheter för att utvidga laddningsinfrastrukturen för elbilar på sammanlagt 10 miljoner euro. Understödet till småhus och kommuner för att slopa från oljeuppvärmning fortsätter och för ändamålet anvisas det ett anslag på totalt 33,9 miljoner euro. Programmet för koldioxidsnålt byggande främjas med 3 miljoner euro 2022.

5 Pilottestning av barnbudgetering

Enligt skrivningen i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering förbinder sig regeringen att bedöma konsekvenserna för barn av beslut, främja barnbudgetering, stärka faktaunderlaget för barnens välbefinnande samt barnens och ungdomarnas delaktighet¹.

En arbetsgrupp övervägde möjligheterna att utveckla barnbudgetering

Statsrådets kansli tillsatte en arbetsgrupp för barnbudgetering för tiden 28.12.2020–31.5.2021. Arbetsgruppen beredde i enlighet med sitt uppdrag ett förslag till hur avsnittet om barnbudgetering i barnstrategin införs i budgeten. Under sin mandatperiod ordnade arbetsgruppen fyra diskussionstillfällen, där den hörde intressenter, såsom statens revisionsverk, barnombudsmannen, riksdagens revisionsutskott, finansutskottet och framtidsutskottet samt Finlands kommunförbund rf och olika frivilligorganisationer.

Arbetsgruppen gav totalt fyra förslag som rörde främjande och utveckling av barnbudgetering, varav ett gällde genomförande av pilottestning av barnbudgetering i statens budget för 2022². Arbetsgruppen som utvecklar barnbudgeteringen utarbetade begränsningar och riktlinjer för identifiering, klassificering och presentation av anslag riktade till barn, så att pilottestningen och den framtida etableringen av barnbudgeteringen kan implementeras på ett sätt som garanterar så bra jämförbarhet och reproducerbarhet som möjligt och är förnuftiga även med tanke på resurserna som krävs för detta.

Arbetsgruppen utstakade att man i analysen observerar att utgifter direkt riktade till barn (förmåner och tjänster) samt utgifter (till exempel bidrag) för vilka den finansierade verksamhetens målgrupp är barn. Detta innebär att man i granskningen gällande barnbudgeteringens utgifter tar hänsyn till utgifter direkt riktade till barn under 18 år och utgifter

1 ett inkluderande och kunnigt Finland – ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle. statsrådets publikationer 2019: 31. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161931/Vn_2019_31.pdf?sequence=1&isallowed=y

2 pilotförsök med barnbudgetering och etablering av förfarandet – arbetsgruppens betänkande om möjligheterna att utveckla barnbudgeteringen i statsbudgeten samt i kommunerna och välfärdsområdena Finansministeriets publikationer 2021:44. <http://urn.fi/urn:isbn:978-952-367-502-5>

som allokeras till dem samt utgifter som tydligt riktas till familjer, i vilka det finns barn under 18 år. För vissa tjänsters del, såsom utbildning på andra stadiet, har man observerat barnåldersgruppens andel av tjänsternas målgrupp.

Enligt arbetsgruppens riktlinjer observerar man inte i granskningen administrativa utgifter för statens centralförvaltning, det vill säga omkostnadsanslag för ministerierna och verk och ämbetsverk underställda dem. Dessutom fokuserar man i granskningen på statens utgifter, inte de offentliga finansernas samtliga utgifter. Det förslag som arbetsgruppen har utarbetat observerar inte utvecklingsprojektens kostnader, ur vilka man kalkylmässigt kan separera barnåldersgrupperna, men i vilka den euromässiga granskningen beräknad på basis av separeringen kan riktas direkt till barnåldersgrupperna, utan är en renodlat kalkylmässig uppskattning. Dessutom innehåller arbetsgruppens förslag inte någon granskning av kommunernas avgiftsinkomster. För vissa förmånsutgifter (till exempel bostadsbidrag) omfattar förslaget andelen barnfamiljer, eftersom en separering av endast barnåldersgrupper i bostadsbidraget inte är möjlig.

Syftet med arbetsgruppens begränsningar har varit att specifikt rikta in granskningen på barn och barnfamiljer. Enligt arbetsgruppens bedömning är granskningen då mer ända målsenlig och lösningarna kan bidra till att säkerställa en erforderlig tolkning och jämförbarhet av barnbudgeteringen, eftersom olika fullständigt kalkylmässiga poster inte beaktas i granskningen. Således kommer granskningen inte att utvidgas till att omfatta olika utgifter som indirekt eller medelbart riktas till barnåldersgruppen, eftersom sådana utgiftsbudgetar inte ger en reell bild av utgiftsbeslut och -ändringar riktade till barn och den kalkylmässiga granskningen kan inte användas för att dra slutsatser med anknytning till barnåldersgruppens anslagsnivå. Den nu valda granskningsmetoden möjliggör en bättre tidsmässig jämförelse av tjänster och förmåner riktade till barnåldersgruppen och är även förnuftig med tanke på resursbehoven som arbetet förutsätter.

Granskning av budgeten utgående från barnåldersgruppen

Pilotförsöket med barnbudgetering i statens budget för 2022 grundar sig på ett förslaget och på begränsningar och riktlinjer från ovan nämnda arbetsgrupp. I enlighet med arbetsgruppens förslag inkluderas en samlad granskning som gäller barnbudgeteringen i förslaget allmänna motivering, som förutom en del som beskriver de anslag som riktar sig till barnåldersgrupper för olika förvaltningsområden innehåller en granskning som gäller beskattningen. Granskningsnivån för pilottestet och kriterierna för de anslag som granskas har bestämts så att innehållet är enhetligt mellan huvudtitlarna och att de går att jämföra mellan olika år. I definitionen har man även uppmärksammat att den granskning som genomförs på basis av pilottestningen kan vid behov vidareutvecklas och att finjusteringen av grundlösningen kan genomföras så att jämförbarheten olika år emellan inte blir lidande.

Anslagen som riktar sig direkt till barnåldersgrupperna eller till service för familjer i statens budget för 2022 är nästan i sin helhet anslag för fostran och undervisning samt för tjänster inom social- och hälsovård. Av anslagen riktas en del av statsandelarna för basservice direkt till barn eller barnfamiljer och på så sätt beskrivs i avsnittet om barnbudgetering också den kalkylmässiga andelen av kommunernas statsandelar för basservice till barn under 18 år och som ingår i finansministeriets huvudtitel. Även en del av finansieringen till kultur och konst, uppsökande ungdomsarbete och verkstadsaktiviteter för ungdomar samt motionen och idrottens organisationsverksamhet riktas till barnåldersgruppen. De ersättningar som betalas till kommunerna för mottagning och integration av flyktingar innehåller kostnader i anknytning till främjande av integration av barn. Finansiering av förmåner är framförallt inkomstöverföringar som hänför sig till den sociala tryggheten.

De anslag som i budgeten för 2022 riktar sig direkt till barn och barnfamiljer är med beaktande av lagstadgade och diskretionära funktioner i olika huvudtitlar sammanlagt cirka 7 miljarder euro. Av dem är enligt en kalkylmässig bedömning lite under 2,7 miljarder euro statsandelar för basservice som riktas till barnåldersgruppen. Inklusivt allt är statsandelen för kommunal basservice cirka 8,0 miljarder euro 2022. År 2022 är andelen för åldersgrupper under 18 år av de kalkylmässiga statsandelarna alltså cirka 33,3 procent.

Utöver den åldersgruppspecifika anslagsnivån och ändringen av den hänför sig till barnåldersgruppen fokusområden, till vilka man har allokerat särskild finansiering. Viktigast av dem är finansiering som riktas till att stärka likvärdiga möjligheter och stöda personer i utsatt ställning. Även om det viktigaste målet med anslag som riktas till barnåldersgruppen är att över lag främja likvärdiga möjligheter, innehåller budgeten i synnerhet projekthelheter i enlighet med regeringsprogrammet och lagstadgade reformer med anslagskonsekvenser för att främja målet som stöder likvärdiga möjligheter. Den särskilda finansieringen för de åtgärder som nämns i budgeten för 2022 uppgår till cirka 378 miljoner euro. Denna finansiering ingår i den ovan beskrivna anslagsgranskningen (cirka 7 miljarder euro).

I Finlands skattesystem är de element som stöder barn och barnfamiljer närmast skattestöd riktade till barnfamiljer. I skattesystemet har man inte observerat strukturer som diskriminerar särskilt barn eller barnfamiljer. Enligt Skatteförvaltningens inkomstskattestatistik för personkunder 2019 betalade minderåriga cirka 16,4 miljoner euro i inkomstskatter, vilket var under 0,1 procent av inkomstskatterna för alla personkunder. Av inkomstskatterna för minderåriga utgjorde cirka 60 procent kapitalinkomstskatt. Som minderåriga barn betraktas i inkomstskattelagen barn som före skatteårets ingång inte har fyllt 17 år. Enligt finansministeriets bedömning betalade barnfamiljerna 2019 cirka 34,4 procent av inkomstskatterna. I budgeten för 2022 föreslås inga skatteändringar som är direkt riktade till barn eller barnfamiljer. I budgetens skatteändringar ingår bland annat en höjning av hushållsavdraget för hushålls-, omsorgs- och vårdarbete, vilket också stöder barnfamiljer.

6 Sammanfattning

I denna publikation har man granskat budgeten för 2022.

Det huvudsakliga målet för den ekonomiska politik som statsminister Marins regering bedriver är att öka välfärden. Med detta avses en ekologiskt och socialt hållbar ekonomisk tillväxt, en hög sysselsättning och hållbara offentliga finanser. Den kris som coronaviruset orsakade skapade ett behov av att precisera målen för den offentliga ekonomin och sysselsättningsutvecklingen enligt regeringsprogrammet. Regeringen ställde vid halvtidsöverläggningen våren 2021 i sin färdplan för ekonomisk hållbarhet upp målen att stoppa ökningen i skuldkvoten inom den offentliga ekonomin före mitten av 2020-talet och höja sysselsättningsgraden till 75 procent före mitten av årtiondet samt att genom regeringens sysselsättningsåtgärder öka antalet sysselsatta med 80 000 personer fram till slutet av årtiondet.

Underskottet i den offentliga ekonomin har vuxit sig stort till följd av coronavirus-situationen, men under de närmaste åren kommer det att minska i rask takt. Den snabba ekonomiska tillväxten och nedgången i de stödåtgärder som beslutats på grund av coronaviruspandemin stärker de offentliga finanserna. Efter den snabba konjunkturuppgången uppvisar de offentliga finanserna dock fortfarande ett underskott. Det råder en strukturell obalans mellan utgifter och inkomster inom den offentliga ekonomin.

Den offentliga skulden i förhållande till bruttonationalprodukten steg under coronapandemin till en 10 procentenheter högre nivå än före krisen. Ökningen i skuldkvoten dämpas 2021 och fortsätter att peka nedåt 2022. På medellång sikt börjar skuldkvoten återigen öka. Den offentliga skuldkvoten förblir på en betydligt högre nivå än före coronapandemin, vilket ökar riskerna för den offentliga ekonomin.

År 2021 beräknas bruttonationalprodukten (BNP) öka med 3,4 procent. På grund av den accelererade coronapandemin och restriktionerna blir tillväxten vid årsskiftet långsammare än beräknat, men BNP fortsätter att öka med 3,0 procent 2022. Den ekonomiska återhämtningen fortsätter och tillväxten ökar 2022 framför allt inom de branscher där produktionen ännu inte nått upp till nivån före pandemin, exempelvis inom hotell- och restaurangbranschen.

Den ekonomiska tillväxten upprätthåller efterfrågan på arbetskraft, och den kan också tillgodoses på kort sikt eftersom arbetslösheten är hög och regeringen vidtar åtgärder för att öka utbudet av arbetskraft. Sysselsättningen beräknas öka 2022 med 1,5 procent och sysselsättningsgraden stiga till drygt 74 procent 2024.

Regeringen vidtar under regeringsperioden sysselsättningsåtgärder som stärker ekonomin och som syftar till sysselsättningseffekter som motsvarar 80 000 nya sysselsatta. Beslut om sysselsättningsåtgärder fattades under 2021 och dessutom har regeringen förbundit sig att före regeringsperiodens slut dessutom fatta beslut om sysselsättningsåtgärder, som stärker den offentliga ekonomin med 110 miljoner euro. Beslut om den ovan nämnda helheten ska fattas före den 15 februari 2022.

Anslagen i budgeten för 2022 är 64,9 miljarder euro. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på cirka 7 miljarder euro. Utgiftsnivån sjunker med 0,3 miljarder euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2021 i synnerhet tack vare minskade utgifter i anknytning till coronavirussituationen. På motsvarande sätt höjs utgiftsnivån av lagstadgade och avtalsbaserade indexförhöjningar, ändringskostnaderna för reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet, avgifter till Europeiska unionen och den ändrade tidsmässiga fördelningen av finansieringen för välfärdsområdena.

Budgeten för 2022 kommer också att uppdateras på tjänsten www.tutkibudjettia.fi, där budgeten kan granskas visuellt ur olika synvinklar.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

FINANSMINISTERIET

Snellmansgatan 1 A
PB 28, 00023 STATSRÅDET
Telefon 0295 160 01
finansministeriet.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)

ISBN 978-952-367-898-9 (pdf)

Januari 2022